

poradnik BIBLIOTEKARZA

Marzec

3/2004

- MARIA REJMER-SZALLA: Klimaty biblioteki pedagogicznej
- VIOLETTA PYTLARZ: Ja i MOL 2000+
- ELŻBIETA MARUSZCZAK: Budowa systemu informacji lokalnej
- BOGDAN KLUKOWSKI: Chińska Biblioteka Narodowa

Miesięcznik Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

INDEKS 369594

ISSN 0032-4752

Podatek VAT na książki

Komunikat Polskiej Izby Książki

Komunikat PIK - 2004-01-27

W związku z pojawiającymi się ostatnio błędnymi informacjami dotyczącymi zmian w podatku VAT na druk i sprzedaż książek, przedstawiciel Rady PIK sprawdził stan rzeczy w Departamencie Podatków Ministerstwa Finansów oraz w Ministerstwie Kultury. Sytuacja prawna jest następująca:

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów do 30 kwietnia 2004 r. obowiązuje zerowa stawka VAT na druk i sprzedaż książek. Od 1 maja obowiązywać będzie ustawa właśnie uchwalana przez Sejm, zgodnie z którą VAT na druk wzrośnie do 22%. VAT na książki i pisma specjalistyczne pozostanie zerowy do 31.12.2007 r. Po tym okresie przewidziana jest stawka 7%, ale to jeszcze może się w przyszłości zmienić.

Środowisko polskiej książki wraz z przedstawicielami środowisk drukarzy i wydawców prasy czyniło intensywne starania, aby doprowadzić do obniżenia planowanej 22-procentowej stawki VAT na druk. Wysiłki te mają nikłe szanse realizacji, ponieważ we wszystkich krajach Unii druk obłożony jest stawką podstawową i takie są nasze międzynarodowe zobowiązania. Ostateczna decyzja należy jednak do Sejmu.

Informacje: Biuro PIK, tel. (22) 875-94-96/97, e-mail: biuro@pik.org.pl

Szanowni Czytelnicy!

Wchodzimy do Europy. Tak jak w każdej innej dziedzinie musimy mieć wiedzę o standardach w naszej dziedzinie – bibliotekarstwie i informacji. Wydawnictwo SBP prezentuje Wam trzy pozycje wydawnicze:

1. STANDARDY BIBLIOTECZNE. Wzorce i doświadczenia Unii Europejskiej. Książka jest pokłosiem konferencji zorganizowanej przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich i Bibliotekę Narodową 11 grudnia 2003 r. Oprócz omówienia standardów europejskich zawiera też propozycję J. Wołosza dla bibliotek publicznych w Polsce. W Aneksie znajdziecie Państwo m.in. polskie doświadczenia z lat minionych w tym zakresie.

Str. 128, cena 20 zł

2. DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEK PUBLICZNYCH. Standardy międzynarodowe IFLA-UNESCO. Jest to przekład oryginalnego dokumentu IFLA ze wstępem dr M. Kisilowskiej.

Str. 116, cena 15 zł

3. BIBLIOTEKI SZKOLNE. Wytyczne IFLA-UNESCO. Jest to tłumaczenie oryginalnego dokumentu opracowanego przez Sekcję Bibliotek Szkolnych IFLA, z redakcją i przedmową do wydania polskiego – prof. E. B. Zybert.

Str. 48, cena 10 zł

Te książki trzeba mieć!

Poradnik BIBLIOTEKARZA nr 3 (648), 2004

W NUMERZE

Od redakcji	2
PROBLEMY • DOŚWIADCZENIA • OPINIE	
Maria Rejmer-Szalla	3 Klimaty biblioteki pedagogicznej
Wioletta Pytlarz	5 Ja i MOL 2000+
<i>Wieczorne dywagacje (3)</i>	
Marcin Drzewiecki	8 Społeczeństwo informacyjne. Czyżby?
Elżbieta Maruszczak	8 Budowa systemu informacji lokalnej w oparciu o sieć bibliotek publicznych w województwie warmińsko-mazurskim
Małgorzata Czub	10 System PROMAX w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Bielsku-Białej
Romana Bulanda-Frączkiewicz	12 Komunikacja interpersonalna
<i>Poznajemy swoje organizacje zawodowe</i>	
Dorota Sawicka	15 Polski Związek Bibliotek
PRAWO W BIBLIOTECE	
L. B.	16 Wpłata trzynastki – ale nie dla wszystkich
<i>Komunikaty</i>	
	17 Oświadczenie w sprawie najważniejszych problemów polskiego bibliotekarstwa
	18 Profesjonalna informacja w Internecie – konferencja
RELACJE	
Maria Adamek, Stanisława Bogalska	18 Biblioteki publiczne w Unii Europejskiej
KSIĄŻKA	
<i>Świat książki dziecięcej</i>	
Grzegorz Leszczyński	21 Musierowicz. Wciąż Musierowicz!
<i>Kalejdoskop</i>	
Bogdan Klukowski	23 Chińska Biblioteka Narodowa
BIBLIOTEKA • ŚRODOWISKO	
Barbara Bielasta	24 „Z bibliotecznej półki...” – Maria Skłodowska-Curie
Elżbieta Fabiszak-Gawrońska	25 W wiejskiej bibliotece
Jolanta Sobielga	26 Co warto zobaczyć w mieście akademickim?
Kinga Pomes	27 Biblioteki filatelistyczne
WARSZTATY CZYTELNICZE	
Danuta Trzcińska, Zofia Słaba	27 Wędrowki Pyzy, czyli piękna nasza Polska cała
Romana Bulanda-Frączkiewicz	30 Komunikacja interpersonalna. Propozycje zajęć warsztatowych
Beata Walczak	31 Korupcja we współczesnym świecie
<i>Pożegnania</i>	
Janina Jagielska	33 Janina Cygańska (1921-2003)
<i>Listy, opinie</i>	35 Wokół czasopism bibliotekarskich
<i>Wi@domości</i>	36

Z wielkim żalem i smutkiem powiadamy,
iż w dniu 12 lutego 2004 r. w wieku 82 lat
zmarła Koleżanka

Władysława Wasilewska (1922-2004)

redaktor naczelna miesięcznika „Poradnik Bibliotekarza” (1976-1998), Honorowy Członek Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, członek Zarządu Głównego SBP (1969-1976), sekretarz generalny SBP (1981-1985), przewodnicząca Głównego Sądu Koleżeńskiego SBP (1986-1993), autorka i redaktor licznych prac z zakresu wiedzy o książce i bibliotekoznawstwie. Odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Odznaką Honorową SBP, laureatka Nagrody im. Heleny Radlińskiej III stopnia (1977).

Cześć Jej pamięci

Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

Od redakcji

12 lutego 2004 r. zmarła Władysława Wasilewska – bibliotekarz, literaturoznawca, redaktor naczelna „Poradnika Bibliotekarza” w latach 1976-1998. Z „Poradnikiem” związana była przez 23 lata, czyli przez prawie połowę istnienia czasopisma. Pod jej merytoryczną opieką pismo zyskało wysoki poziom merytoryczny i było czytane przez ponad 9 tys. czytelników (a w niektórych latach nakład sięgał nawet 20 tys. egz.). Władysława Wasilewska umiejętnie przeprowadziła „Poradnik” przez lata kadencji Gierka, burzliwy okres „Solidarności”, stan wojenny, okres transformacji ustrojowej, z nowymi wyzwaniami dla bibliotek. Potrafiła zachować właściwe proporcje między materiałami o charakterze teoretycznym i instrukcyjno-metodycznym, tak, że redagowane przez Nią pismo w pełni zachowało charakter poradnika zawodowego. Pod Jej merytorycznym kierownictwem „Poradnik” towarzyszył przemianom w bibliotekarstwie, poprzez zamieszczanie na jego łamach artykułów z zakresu rozwoju bibliotek samorządowych, łączenia bibliotek szkolnych i publicznych, komputeryzacji i automatyzacji bibliotek, marketingu, promocji, zarządzania i finansowania bibliotek.

Redaktor Władysława Wasilewska potrafiła nawiązać bliski kontakt z szerokim gronem czytelników, których często pozyskiwała jako autorów, szlifując podczas tej współpracy ich umiejętności pisarskie. Do czytelników „Poradnika” miała ciepły, życzliwy stosunek. Z wieloma czytelnikami i autorami prowadziła przez wiele lat osobistą korespondencję. Wielu spośród nich nadal czyta „Poradnik” i nosi w pamięci swoją kochaną Panią Redaktor. W Jej notesie redakcyjnym znajdowało się ponad 1600 nazwisk osób, które drukowały w piśmie swoje artykuły. Wł. Wasilewska poświęciła wiele pasji i osobistej energii w rozwój czasopisma, kształtując świadomość zawodową bibliotekarzy.

Obecna redakcja „Poradnika Bibliotekarza” żegna Władysławę Wasilewską i składa Jej Rodzinie wyrazy głębokiego współczucia i poważania. Pani Władysława Wasilewska i Jej twórcza praca nad kształtowaniem wizerunku pisma – na zawsze pozostaną w naszej pamięci.

Jadwiga Chruścińska, Dorota Grabowska, Elżbieta Matusiak

Klimaty biblioteki pedagogicznej

MARIA REJMER-SZALLA

Pojęcie biblioteki rozumianej jako wyposażony w księgozbiór lokal jest obecnie zbyt wąskie i nie oddaje istoty jej działalności. Gdy chcemy mówić o klimacie w instytucji zwanej biblioteką mamy na myśli przede wszystkim pracowników, gdyż to oni gromadzą, opracowują, przechowują i udostępniają księgozbiór, oni też nadają specjalny wyraz lokalowi i klimat potrzebny do tworzenia atmosfery bibliotecznej. Pracownik biblioteki jest świadomy, że dysponuje dobrem narodowym, z którego korzystanie jest poręczone prawem.

W bibliotece, jako instytucji kultury czytelnikowi należy się szczególna uprzejmość i fachowa obsługa. Tymczasem pracownicy bibliotek tracą w konfrontacji z pracownikami hipermarketów, telekomunikacji czy banków. Biblioteki są chyba jedynymi instytucjami, w których nie wymaga się kultury obsługi.

Jednym z problemów osobowych jest starzenie się kadry przy jednoczesnej potrzebie zatrudniania młodych bibliotekarzy. Ustala się nawet widełki wieku, w których ma się zmieścić nowo zatrudniony. Doświadczenie zawodowe jest jednak odwrotnie proporcjonalne do tego trendu. Skąd młodzi mają mieć umiejętności obsługi klienta, jeśli jeszcze nie mieli się gdzie i kiedy tego nauczyć.

Zacytuję tu refleksję Krystyny Bednarskiej-Ruszałowej, którą zawarła w świetnej książeczce o dobrych obyczajach: „Pewien profesor z Hanoweru będący świadkiem nieuprzejmego potraktowania studentki przez sekretarkę powiedział do mnie: Niestety Polska jeszcze nie wyszła z komunizmu, bowiem, urzędy są w niej nadal dla urzędników, a nie dla petentów, zaś biblioteki dla bibliotekarzy, a nie dla czytelników”¹. Minęło 10 lat, a w tym temacie niewiele się zmieniło.

Jakże przyjemnie słucha się (przyjętego z Zachodu) zwrotu: „W czym mogę Panu/Pani pomóc?”. A przecież zdarzają się ciągle jeszcze uszczypliwości, złośliwości wobec jakiejś zauważonej bezradności czytelnika przy katalogach czy komputerze. Tak samo różne upomnienia, np. przy pozostawieniu legitymacji. Uwagi porządkowe mogą być przykre i budzące wzajemną niechęć i złość. Nie zawsze się o tym pamięta. To kwestia nawyku, grzeczności na co dzień, a przede wszystkim życzliwości dla człowieka – czytelnika. To głębokie zrozumienie swojej służebnej roli względem czytelników. To sprawa etyki – życzliwej dla świata i ludzi.

Ton i sposób mówienia może zniechęcać do dalszej rozmowy. Także agresywna postawa, nieprzyjazny wyraz twarzy może ostudzić zamiar postawienia prośby. Pomaga w tym anonimowość pracownika, pozwalająca ukryć takie obserwowane zachowania. Używany w stosunku do czytelnika zwrot „następny” kojarzy się źle (zwłaszcza ze zwrotem obozowym – „następny do gazu”). Nowi pracownicy nie odczuwają często potrzeby drobnych gestów budujących image bibliotekarza. Trzeba o tym przypominać bibliotekarzom, bo to rzutuje na klimat w bibliotece. Przede wszystkim bibliotekarz – jak każdy nauczyciel – musi wyzbyc się różnego traktowania czytelników ze względów osobistych, sympatii i antypatii. Winien zachować tolerancję wobec każdego człowieka z jego poglądami i zachowaniami, o ile się mieszczą w granicach przyzwoitości. Kultura osobista jest sprawą indywidualną, często wyniesioną z domu, ale można ją również nabywać tak jak każdą sztukę. Dlatego też warto, aby na studiach bibliotekoznawczych uczono kultury zachowania się, umiejętności komunikacyjnych, tak jak się to robi na niektórych kierunkach ekonomicznych.

Dlaczego w wielu filmach bibliotekarka ukazana jest jako niezbyt rozcgnięta, beznadziejnie wyglądająca kobieta? Dlaczego często mówi się, że bibliotekarze są niegrzeczni, nie-

¹ K. Bednarska-Ruszałowa: *Poradnik eleganckich zachowań*. Kraków 1994 s. 96.

uprzejmi, stresują czytelników zamiast ich zachęcać, odstraszać od biblioteki zamiast ich przyciągać? Dlaczego traktują czytelnika jak intruza, krzycząc na niego na dzień dobry?

Wydaje się, że od starych pracowników mogą i powinni się czegoś nauczyć młodzi. Bo też szkoła nie nauczy człowieka żadnych subtelności, drobnych czynności, umiejętności. Dzisiejsi młodzi pracownicy lekceważą jakiegokolwiek dobre rady. Nie obserwują i nie uczą się dobrych nawyków. Chcą, aby to ich słuchano, wzorowano się na nich.

W bibliotece jest wiele prac drobiazgowych, żmudnych, wręcz nieciekawych i nie zawsze wdzięcznych. Jakże uciążliwe jest np. wyjaśnianie brakujących podczas skonstruowania numerów książek. I jak trzeba dużej cierpliwości i uczciwości, aby to wyjaśnić.

Wiele osób starszych i młodszych nie radzi sobie z katalogiem. Boi się go wręcz, unika, wpada w panikę, gdy pracownik poleci poszukanie najpierw książki w katalogu. Zwykła ludzka dobroć, uprzejmość i życzliwość dla drugiego człowieka każe, aby takiemu człowiekowi pomóc, zlikwidować jego lęk, a przede wszystkim nauczyć go. Może następnym razem już to zrobi sam. Nie zauważyłam, aby wszyscy pracownicy kwapili się do podmiotowego traktowania człowieka. Czytelnik to intruz w czymś tam przeszkadzający w danej chwili pracownikowi.

Jest jeszcze jedno duże niebezpieczeństwo – komputeryzacja. O ile części pracowników kojarzy się z wykonaniem czynności służbowych, to dla niektórych stwarza warunki dla świetnej zabawy. Można godzinami siedzieć w Internecie, załatwiać swoje sprawy, zdobywać wiadomości. Krótko mówiąc, uzależnić się. Tylko to się liczy i tylko po to przychodzi się do pracy. Gdy nie ma dostępu do jednego komputera, zawsze znajdzie się na terenie biblioteki jakiś wolny, z którego będzie można skorzystać. Brak jest umiaru u niektórych pracowników. Bo starszym to nie imponuje. A prof. Marcin Drzewiecki mówi, nie dajmy się zwariować, komputery mają ułatwić nam pracę, ale nie pozwalajmy, aby nas opanowały. Zawsze najlepszymi rozwiązaniami są umiar i zdrowy rozsądek.

Klimaty biblioteki to nie tylko ludzie – to też wnętrza udekorowane zielenią, suchymi kompozycjami, świecami, szkłem. Przyciągają wzrok, stwarzają miłą atmosferę, zachycają czytelników. Czytelnicy sami nam w tym po-

magają, znając nasze pasje, ofiarowują swoje prace plastyczne, aby dekorowały bibliotekę. W naszej bibliotece akcentujemy wszystkie święta. Te wielkie, wielkanocne, bożonarodzeniowe. Pamiętamy o niedzieli palmowej, ho- dujemy owies, rzeżuchę, mamy pisanki. Są dekoracje mikołajkowe, wigilijne. Każdy miesiąc akcentujemy wierszem. Dla chętnych są przygotowane sentencje w jęz. polskim i angielskim. Znudzone i zdenerwowane dzieci zawsze od nas dostają prezencik, którym się zadowolą i pozwolą matce czy ojcu dokończyć pracę w bibliotece.

Zaznaczamy i honorujemy rocznice pisarzy, ludzi kultury, nauki, wielkich Polaków, nagrodzonych, tych, którzy aktualnie odeszli od nas, przypadające rocznice czy ogłoszone obchody. W zeszłym roku dużym powodzeniem cieszyła się wystawa książek na temat roku niepełnosprawnych.

Ludzie podziwiają kwiaty, kompozycje i dekoracje. Biblioteka nie jest suchym, pozbawionym serca i duszy urzędem. Jest ciepła, przyjazna i przeznaczona dla ludzi. Na naczelnym miejscu mamy zawsze świeże kwiaty, a czasami kusimy i przyciągamy czytelników kadzidłami. Nawet korytarze są tak przygotowane, aby czytelnicy mogli odpocząć, poczekać w pozycji siedzącej na kserujące się materiały, czy po prostu pracować z katalogiem. Dbamy nawet o przylegający do biblioteki teren, sadząc na nim kwiaty i krzewy, a leży to w gestii spółdzielni mieszkaniowej. Zlikwidowaliśmy dzięki temu palarnię, którą w tym miejscu urządziła młodzież z liceum.

Życzliwość dla czytelników przejawia się i w tym, że rezerwujemy dla nich konkretne książki, po które mogą przyjechać, nie tracąc wielokrotnie czasu na długą podróż do biblioteki zlokalizowanej na peryferyjnym osiedlu miasta.

Może dlatego przychodzi do nas dużo czytelników, nie odstrasza ich wysoka kaucja (bo jej nie ma), przyciąga miłe wnętrza i życzliwe traktowanie. Warto nadmienić, że do obsługi w wypożyczalni czy czytelnicy musi być odpowiednia liczba pracowników. Nie chcemy dopuścić do długich kolejek, które są stratą czasu dla czytelników, jak u nas – przeważnie nauczycieli, których czas jest ograniczony, cenny.

10 listopada 2003 r. nagrodzono już po raz trzeci najlepszy urząd w Polsce. Zasadą naczelną konkursu jest, że urzędy są dla petentów, a nie dla urzędników. Można by się pokusić o taki konkurs dla bibliotek pedagogicznych. Wzrosną jeszcze wypożyczenia, wzro-

śnie konto specjalne, a przede wszystkim wzrośnie kultura obsługi czytelnika.

Maria Rcjmcz-Szalla jest dyplomowanym nauczycielem bibliotekarzem w Bibliotece Pedagogicznej w Radomiu

Ja i MOL 2000+

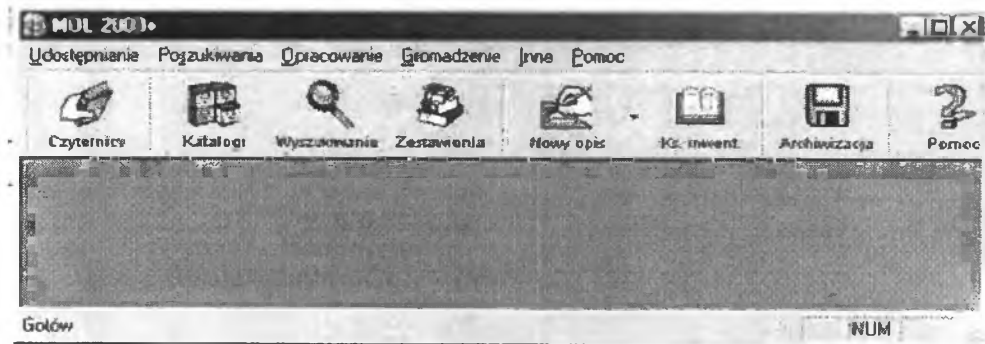
WIOLETTA PYTLARZ

Wiele bibliotek szkolnych jest użytkownikiem programu MOL, firmy Vulcan. Program, którym dysponuje moja biblioteka to MOL 2000+. Jest to kontynuacja znanego programu „Biblioteka Szkolna-MOL”. Program ten odpowiada wszystkim nowym potrzebom bibliotek szkolnych, jest dostosowany do katalogowania dokumentów multimedialnych i elektronicznych. Jeżeli biblioteka jest podłączona do Internetu oraz do ogólnoszkolnej sieci komputerowej, możliwe jest wtedy udostępnianie publiczne lub tylko na terenie szkoły – katalogu biblioteki w postaci serwisu WWW.

nie danych statystycznych, wykonywanie sprawozdań, śledzenie zaległości. Pozostałe czynności są wspomagane przez komputer.

Biblioteka, obsługiwana komputerowo musi mieć odpowiednią bazę danych, zawierającą wszystkie niezbędne informacje. W skład bazy danych omawianego programu wchodzi:

- Katalog książek i zbiorów specjalnych,
- Słownik haseł wzorcowych (formalnych i przedmiotowych),
- Kartoteka zagadnieniowa,
- Katalog i karty akcesji czasopism,
- Księgi inwentarzowe,
- Rejestry ubytków,
- Rejestr czytelników,

Rys. 1.

Ponadto dostęp do Internetu stwarza możliwość łatwej wymiany informacji bibliograficznych między bibliotekami. Głównym celem zastosowania MOL 2000+ jest stworzenie rzetelnego katalogu, który odzwierciedlałby wszystkie zasoby biblioteki. Katalog ten będzie doskonałym źródłem informacji dla czytelników, a biblioteka nowoczesną pracownią informacyjną. Ponadto program ten w dużej mierze usprawnia pracę bibliotekarzy np. przy wykorzystaniu takich czynności jak: zbiera-

- Ewidencja wypożyczeń,
- Rejestr danych statystycznych.

Konsekwencją korzystania z programu MOL 2000+ jest zaniechanie prowadzenia „papierowych” kart czytelników, kart książek, księgi inwentarzowej itp.

Program umożliwia wygodne tworzenie i aktualizację danych katalogowych oraz kartoteki zagadnieniowej. Opis katalogowy, który jest wprowadzany tylko raz, jest dostępny we wszystkich katalogach oraz w księdze in-

Rys. 2.

wentarzowej automatycznie. Możliwe jest również drukowanie dowolnej liczby kopii opisu do skrzynek katalogowych oraz drukowanie stron ksiąg inwentarzowych.

Wyszukiwanie informacji jest bardzo sprawne, gdyż na ekranie dostępnych jest pięć katalogów: alfabetyczny, tytułowy, serii, UKD, przedmiotowy. Oprócz katalogów można wyszukiwać informacje na podstawie dowolnego elementu opisu bibliograficznego.

Opisy znalezionych pozycji mogą być oczywiście drukowane w postaci tematycznych zestawień bibliograficznych. Rejestr czytelników zawiera podstawowe informacje personalne: adres, numer telefonu, uwagi. Program prowadzi również ewidencję wypożyczeń, raport zaległości (istnieje możliwość wydruku upomnień). Automatycznie tworzone są karty analityczne czytelników oraz karty książek.

Informacje statystyczne, które program zbiera automatycznie są okresowo przetwarzane. W efekcie bibliotekarz otrzymuje wymagane raporty: dzienne, miesięczne, semestralne, roczne. Program posiada ogromne możliwości wymiany informacji bibliograficznych pomiędzy bibliotekami. Użytkownicy programu mogą korzystać z serwisów bibliograficznych Biblioteki Narodowej, w tym z „Przewodnika Bibliograficznego” wydawanego w postaci elektronicznej.

Do programu MOL 2000+ dołączone są dwie książki: *Podstawy Windows* – dla początkujących użytkowników oraz *Podręcznik użytkownika programu MOL 2000+*. Podręcznik ten zawiera wszystkie potrzebne informacje, począwszy od instalacji programu, poprzez rozdział o „przejęciu” ze starszych wersji programu do MOL 2000+, aż po katalogowanie, gromadzenie, udostępnianie, wyszukiwanie informacji, badanie czytelnictwa, statystykę, kody kreskowe i inne. Podczas instalacji programu na pulpicie jest automatycznie umieszczana ikona skrótu, z której możemy uruchomić MOL 2000+.

Program posiada typowe mechanizmy nawigacji: pasek menu oraz pasek narzędzi. Najczęściej używane funkcje programu umieszczone są w pasku narzędzi w postaci ikon. Aby uruchomić odpowiednią funkcję klikamy w ikonę lub używamy klawiszy funkcyjnych od F1 do F8. Jeżeli wymagane jest uruchomienie innej funkcji należy sięgnąć do menu.

Przed przystąpieniem do pracy należy dokonać kilku niezbędnych ustawień parametrów pracy programu. Wszystkie czynności są dokładnie opisane w podręczniku użytkownika. Moim zdaniem pracę z programem powinniśmy rozpocząć od bieżącego opracowania księgozbioru. Korzyści z tego są ewidentne: powstaje katalog bieżących wpływów, przestajemy prowadzić „papierową” księgę in-

Tytuł / Hasło: Elektronika 5 / Chwaleba, Augustyn	
Księga inw.: Główna	Nr. inw.: 16206
Data wpisu: 2001-05-19	Spos. nab.: Za zgubione
Cena: 16.00	Nr dow. wpl.: _____
Sygnatura: PZ	Kod kresk.: _____
Uwagi: za zagubioną 15730	
<input type="button" value="OK"/> <input type="button" value="Anuluj"/>	

Rys. 3.

wentarzową, możemy drukować karty katalogowe. Sposób prowadzenia retrokonwersji zbiorów zależy już od bibliotekarza, stanu i kompletności ksiąg inwentarzowych oraz katalogów kartkowych. Informacje wprowadza się, wypełniając odpowiednie formularze.

Przykładowy formularz opracowania książki jednotomowej – strefa tytułu i oznaczenia odpowiedzialności – przedstawia rysunek 2.

W przypadku opracowania retrospektywnego ważne jest to, że nie musimy wprowadzać od razu wszystkich informacji. Niezbędnym minimum do prawidłowego zarejestrowania egzemplarza jest określenie książki inwentarzowej oraz numeru inwentarzowego. Zawsze wprowadzana jest też data wpisu oraz sposób nabycia. Nawet jeżeli bibliotekarz pominięte pola, program wprowadzi datę bieżącą i sposób nabycia występujący jako pierwszy na liście określonej w ustawieniach programu. Pozostałe informacje wprowadzamy zależnie od potrzeb.

Formularz, na którym wprowadzamy informacje o egzemplarzach, przedstawia rysunek 3.

Kiedy retrokonwersja księgozbioru będzie się zbliżać do końca można rozpocząć przygotowania do wprowadzania danych osobowych czytelników: uczniów i nauczycieli. Jeżeli

w szkole jest wykorzystywane oprogramowanie firmy Vulcan, to dane te mogą zostać przeniesione z bazy danych, w przeciwnym wypadku muszą być wprowadzone ręcznie.

W początkowym okresie prowadzenia wypożyczeń w programie MOL 2000+, należy zachować jeszcze „papierowe” karty czytelników, ponieważ przez pewien czas będą zwracane pozycje wypożyczone wcześniej, czyli zanotowane tylko na „papierowych” kartach czytelników. Karty te można usuwać stopniowo w miarę oddawania takich pozycji do biblioteki. Moim zdaniem istotną rolę odgrywa tu także pewność poruszania się w nowym programie. Tu decyzja należy już do bibliotekarza, czy prowadzić równoległe przez jakiś czas „papierową” księgę inwentarzową, karty czytelników i inne druki czy też przejść od razu na program komputerowy.

Wymieniłam tu tylko kilka najważniejszych funkcji jakie posiada program MOL 2000+. Oczywiście wiele czynności uczymy się i przyswajamy w trakcie pracy z programem. Najbardziej żmudną pracą jest wprowadzanie całości księgozbioru. Jednak program jest łatwy w obsłudze i godny polecenia.

Wioletta Pytlarz jest nauczycielem bibliotekarskim w Zespole Szkół nr 2 w Czładzi.

Spółeczeństwo informacyjne. Czyżby?

Budowa tzw. społeczeństwa informacyjnego w Polsce jest faktem. Tak przynajmniej możemy o tym przeczytać i to zarówno w piśmiennictwie naukowym, jak i w periodykach zawodowych, fachowych, popularnych i w codziennej prasie. W tym celu m.in. proponuje się wyposażenie każdej gminy w Internet, każdej szkoły w pracownię komputerową, a przede wszystkim dąży się do przygotowania społeczeństwa (zwłaszcza ludzi młodych) do pracy z elektroniczną informacją, dokumentem, nowoczesnym sprzętem technicznym. Oczywiście budowa społeczeństwa informacyjnego odbywa się wieloetapowo, wielopoziomowo, i jest rozłożona na wiele lat. Wymaga ona bowiem zabiegów (decyzji) w sferze nauki, kultury, oświaty, gospodarki – a co za tym idzie pociąga za sobą konsekwencje finansowe dla budżetu państwa, który przypomnę, że bierze się głównie z podatków obywateli. Dlatego też, już po raz drugi w tej rubryce, namawiam decydentów do rozważni w wydawaniu własnych (czyli podatników) pieniędzy.

Jeżeli potraktujemy, że idea Polskiej Biblioteki Internetowej, została urzeczywistniona (oczywiście w fazie początkowej), to brak możliwości doliczenia się kwoty ok. 750 tys. zł (zobacz „Bibliotekarz” 2003 nr 9 s. 2) połączonej z całkowitym brakiem fachowości zaczyna przerażać. Czyżby nowa afra „Intergate”?

Niedawno, na bardzo ważnym zebraniu środowiskowym, dyrektor jednej z najważniejszych bibliotek w kraju stwierdził, że prace nad Polską Biblioteką Internetową trzeba rozpocząć na nowo, w nowej strukturze organizacyjnej, merytorycznej – gdyż dotychczasowe dokonania w tej materii mogą okazać się prawie żadne. O Boże, dlaczego ten falstart środowiskowy musiał tyle kosztować? Ciekawe, jakie to grupy zawodowe były tym rachunkiem zainteresowane?

Jeżeli elektroniczna informacja, Internet, elektroniczna książka (dokument), wreszcie cała infrastruktura społeczeństwa informacyjnego tworzą obiektywne zjawiska XXI w. – to niezależnie od naszego stosunku do tych zjawisk, decydenci polityki bibliotecznej w kraju muszą widzieć infrastrukturę biblioteczno-informacyjną w całości. Nie można preferować książki tradycyjnej (kodeksu), a nie widzieć jej form elektronicznych. Nie można wyłącznie rozwijać transportu wodnego czy kolejowego wykluczając lotniczy (jest szybki, praktyczny, mimo że samoloty czasami spadają).

Jeżeli polskie bibliotekarstwo weszło w XXI w., całkowicie uczyniło to z bagażem nowego stulecia. Dlatego też problematyka elektroniczna w działalności bibliotek musi być włączona w planową działalność biblioteczną, sponsorowaną, podobnie jak wielkie biblioteki, przez budżet państwa.

Wiem – Polska Biblioteka Internetowa jest przedsięwzięciem w skali kraju (przypomnę, że uroczystego otwarcia „kliknięcia” dokonał sam premier Miller) i powierzenie jej, po pierwszych niepowodzeniach, całemu społeczeństwu (fundacjom) jest nieporozumieniem, nie mówiąc o tym, że wszelkie podstawy finansowe przedsięwzięcia mają wtedy charakter nieobowiązkowy, uzależniony od operatywności kilku osób.

Jeżeli społeczeństwo polskie początku nowego stulecia ma korzystać z biblioteki internetowej jako narzędzia w społeczeństwie informacyjnym, to należy zachowywać się konsekwentnie. Informacja elektroniczna, Internet, książka elektroniczna to nie jest już hobby garstki zapalczyków – to powszechnie narzędzia kultury, gospodarki, edukacji w XXI w. Obowiązuje nas konsekwencja i odpowiedzialność, mimo kłopotów budżetu państwa.

Budowa systemu informacji lokalnej w oparciu o sieć bibliotek publicznych w województwie warmińsko-mazurskim

ELŻBIETA MARUSZCZAK

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie aktywnie i efektywnie realizuje własne podstawowe zadania statutowe, jakimi są m.in.: stymulowanie, rozwijanie i zaspokajanie różnicowanych potrzeb czytelników, oświatowych, kulturalnych i informacyjnych mieszkańców województwa i zgodnie ze „Stra-

tegią rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego” buduje sieć informacji lokalnej w oparciu o biblioteki publiczne. Rozbudowa infrastruktury biblioteczno-informacyjnej wymaga intensywnego pozyskiwania środków pozabudżetowych oraz aktywizowania społeczności lokalnych. WBP w Olsztynie przygotowuje w tym celu projekty, które wykonuje wraz z różnymi jednostkami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi. Niektóre z projektów przedstawiono poniżej.

BIS – Biblioteczna Informacyjna Sieć Szkoleniowa

Współfinansowanie: budżet państwa, budżety samorządów różnych szczebli. Termin realizacji: lata 2001 – grudzień 2003.

Współrealizatorzy: biblioteki publiczne z terenu województwa warmińsko-mazurskiego (117 placówek).

Opis projektu: Projekt wchodzi w skład Kontraktu Wojewódzkiego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Projekt umożliwił modernizację lokali i zakup sprzętu oraz oprogramowania komputerowego do 117 bibliotek publicznych. W każdej ze 116 gmin województwa warmińsko-mazurskiego jedna biblioteka (zazwyczaj wiodąca na terenie gminy) otrzymała sprzęt komputerowy ze środków budżetu państwa. Doposażono również Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Olsztynie jako centrum merytoryczno-organizacyjne koordynujące pracę sieci biblioteczno-informacyjnej. Do końca II kwartału 2003 r. swoje kwalifikacje podwyższyło ponad 800 osób, uczestnicząc w kursach, szkoleniach i konferencjach organizowanych przez WBP. Internet udostępniany jest w 121 punktach. W każdym miesiącu odbywają się szkolenia pracowników i użytkowników bibliotek w terenie oraz w Olsztynie. Osoby przeszkolone szkolą innych.

Planowana kontynuacja: Projekt KISS – Kultura Informacja Sukces.

KISS – Kultura Informacja Sukces

Współfinansowanie: fundusze strukturalne, budżet państwa, budżety samorządów różnych szczebli. Termin realizacji: lata 2004–2006.

Współrealizatorzy: biblioteki publiczne z terenu województwa warmińsko-mazurskiego (271 placówek).

Opis projektu: Projekt przygotowywany przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Olsztynie do pozyskania środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w ramach programu „Polskie regiony w europejskiej przestrzeni kulturowej” koordynowane przez Narodowe Centrum Kultury na zlecenie Ministerstwa Kultury.

Biblioteczna Informacyjna Sieć Szkoleniowa zbudowana w projekcie BIS zostanie rozwinięta w ramach projektu KISS na wszystkie

filie biblioteczne oraz około 20 punktów informacyjnych w województwie. 271 placówek otrzymała sprzęt komputerowy, na którym nieodpłatnie będzie udostępniany Internet przez fachowych pracowników. W każdym miesiącu szkoleni będą pracownicy i użytkownicy bibliotek w terenie oraz w Olsztynie. Osoby przeszkolone szkolą innych.

Efekty projektów BIS i KISS

Kiedy wszystkie biblioteki publiczne i filie będą miały dostęp do Internetu – powstanie unikalna w skali kraju sieć nieodpłatnych publicznych punktów dostępu do nowoczesnych technologii informacyjnych, z których korzystać będą mogli wszyscy mieszkańcy, turyści oraz internauci:

- sieć informacyjno-szkoleniowo-komunikacyjna obejmująca całe województwo,
- możliwość natychmiastowego dotarcia z informacją i propozycjami do każdej gminy poprzez Internet i pracowników 358 bibliotek i filii,
- wsparcie informacyjne MŚP,
- aktywizacja i wyrównanie szans społeczeństw lokalnych,
- baza sprzętowa i ludzka do przygotowywania kolejnych projektów.

Kompleksowe zabezpieczenie w sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu sieci bibliotek równomiernie rozłożonej na terenie całego województwa wraz z planowanym systemem szkoleń dawnej i nowej kadry bibliotecznej – jest działaniem jednocześnie modernizującym istniejącą sieć instytucji kultury i wdrażającym nowoczesne technologie. Innowacyjny charakter projektu powodowany jest również zintegrowanymi działaniami w zakresie wirtualnej biblioteki i Bazy Informacji Lokalnej.

Powiązanie z innymi sieciami: BIL oraz WPBP (zaawansowane projekty WBP w Olsztynie).

BIL – Baza Informacji Lokalnej: <http://www.bil-wm.pl>

Baza Informacji Lokalnej jest umieszczonym w Internecie wielostopniowym zasobem informacji o miejscowościach, powiatach i województwie warmińsko-mazurskim, informacji niezbędnych ich mieszkańcom w codziennym życiu (informacje o władzach lokalnych, lo-

kalne akty prawne, partie, instytucje, organizacje, oferty pracy, szkolenia, ważne wydarzenia kulturalne i sportowe, informacje gospodarcze i inne). Dzięki prostemu w obsłudze systemowi budowania bazy, tworzą ją urzędnicy i bibliotekarze bez konieczności pomocy informatyków. Administrują nią pracownicy WBP w Olsztynie.

WPBP – Wirtualna Powiatowa Biblioteka Publiczna: <http://www.wbp.olsztyn.pl/wpbp>

Wirtualna Powiatowa Biblioteka Publiczna powiatu olsztyńskiego to struktura jednolita organizacyjnie, rozproszona w sensie fizycznym. Koncepcyjnie i organizacyjnie tworzą ją Starostwo Powiatowe oraz Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie. Realizacyjnie wyżej wymienieni oraz biblioteki publiczne ze wszystkich 12 gmin powiatu.

Wirtualna Powiatowa Biblioteka Publiczna to wszyscy pracownicy, wszystkie księgozbiory bibliotek gminnych, miejsko-gminnych i miejskich z terenu powiatu oraz różnorodne funkcje dostępne wszystkim mieszkańcom powiatu, bez względu na miejsce zamieszkania. Oznacza to, że:

- księgozbiór Wirtualnej Powiatowej Biblioteki Publicznej stanowią zbiory wszystkich bibliotek publicznych z terenu powiatu,

- katalog WPBP zapewni łatwy dostęp do informacji o zbiorach dzięki komputerowemu katalogowi WPBP oraz katalogom poszczególnych bibliotek (w trakcie opracowania),

- wypożyczenia międzybiblioteczne za pośrednictwem Internetu umożliwią zdobywanie potrzebnych materiałów. Działa już Międzybiblioteczna Wypożyczalnia systemu wypożyczeń międzybibliotecznych w ramach WPBP,

- bazy informacji lokalnej w poszczególnych bibliotekach zapewnią wszystkim mieszkańcom dostęp do niezbędnych różnorodnych informacji (w trakcie opracowania),

- dwustronny kontakt urząd – obywatel umożliwiony będzie za pośrednictwem komputera w bibliotece,

- szkolenia we wszystkich dziedzinach prowadzone będą przy pomocy Internetu,

- karty katalogowe tworzone z opisów przejmowanych za pośrednictwem Internetu i inne potrzebne materiały będzie można przejmować za pośrednictwem Internetu,

- system aktualizowanego zestawu linków umożliwi dostęp do innych zasobów bibliotecznych w bibliotekach różnych sieci,

- informacja zawodowa, doradztwo i poradnictwo zawodowe będzie dostępne za pośrednictwem „Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej” oraz Krajowego Urzędu Pracy a także organizacji pozarządowej i policji przy pomocy skrzynek kontaktowych np. typu *narcotic line*.

Obecnie program Wirtualnej Powiatowej Biblioteki Publicznej wprowadza się również w powiatach lidzbarskim i bartoszyckim.

Elżbieta Maruszczak Oddział Komputerowego Wspomagania Proce- sów Bibliotecznych w WBP w Olsztynie

System PROMAX w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Bielsku-Białej

MAŁGORZATA CZUB

Artykuł dotyczy bibliograficznej bazy danych tworzonej w oparciu o system PROMAX w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Bielsku-Białej. Przedstawia sposób selekcji, opracowania rzeczowego i wprowadzania danych o materiałach informacyjnych dostępnych w czytelnicy. W tym artykule przedstawiam problemy i osiągnięcia pracowników biblioteki.

System PROMAX umożliwia gromadzenie i opracowanie informacji, do których wymagany jest szybki dostęp, dlatego może być wykorzystywany w bibliotekach posiadających bogate zbiory dokumentów. Podczas opracowania dokumentów użytkownicy systemu wykorzystują zdefiniowane przez siebie formaty modyfikując tym samym, w zależności od indywidualnych potrzeb, strukturę wprowadzanych danych. PROMAX posiada funkcję automatycznego zapisywania dat

utworzenia, aktualizacji i autoryzacji określonych rekordów, co pozwala na kontrolę liczby rekordów w bazie. Istnieje również możliwość powiązania rekordów z różnymi kategoriami plików multimedialnych (graficznych, dźwiękowych i wideo) tak, aby tworzone rekordy były dla użytkownika pełną i atrakcyjną informacją. PROMAX pozwala na prowadzenie rejestru inwentarzowego różnych rodzajów dokumentów gromadzonych przez bibliotekę, czyli: książek, patentów, norm, czasopism i artykułów. Dostęp do zgromadzonych danych jest realizowany przez moduł OPAC, który umożliwia indywidualne tworzenie indeksów wyszukiwawczych dla wybranych pól, zgodnie z zapotrzebowaniem użytkowników oraz wyszukiwanie informacji.

W Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Bielsku-Białej funkcjonuje kompleksowy system zarządzania biblioteką PROLIB, który został zainstalowany w grudniu 2001 r. W oparciu o system PROLIB jest tworzona bibliograficzna baza danych o książkach dostępnych w Wypożyczalni i Czytelni, jak również w filiach PBW (Cieszynie, Milówce, Skoczowie i Żywcu). Baza rejestruje około 45% zbiorów – wszystkie nowe nabytki, jak również starsze wydania, których opisy bibliograficzne są sukcesywnie wprowadzane. Równocześnie z uzupełnianiem bazy drukowane są i umieszczane na książkach odpowiednie kody kreskowe identyfikujące dany egzemplarz. Bazę uzupełniają pracownicy Biblioteki w Bielsku-Białej (Wydział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów), a także pracownicy filii, którzy dołączają sygnatury książek gromadzonych w swoich bibliotekach do gotowych opisów lub tworzą własne opisy bibliograficzne.

System PROMAX służy do tworzenia bazy danych – <Kartoteka Zagadnieniowa> – uzupełnianej przez pracowników Wydziału Informacyjno-Bibliograficznego i Czytelni. Jest ona udostępniana na dwóch stanowiskach komputerowych w siedzibie głównej biblioteki. <Kartoteka Zagadnieniowa> gromadzi selektywnie dobraną, zgodną z potrzebami użytkowników, informację o zbiorach Czytelni PBW. Obejmuje ona opisy bibliograficzne wybranych artykułów z ważniejszych czasopism związanych z pedagogiką, psychologią, socjologią i innymi naukami humanistycznymi. Oprócz tych informacji baza zawiera opisy bibliograficzne wybranych rozdziałów z książek

w przypadku wydawnictw o szerszej i wieloaspektowej tematyce, jak również opisy książek, gdy ich treść dotyczy jednego, spójnego tematu.

Jednym z kryterium selekcji materiałów rejestrowanych w bazie są zapytania czytelników. Dobór materiałów uwzględnianych w <Kartotece Zagadnieniowej> jest stosunkowo łatwy, ponieważ pracownicy uzupełniający bazę mają codzienny kontakt z czytelnikiem, co umożliwia im bieżącą orientację w potrzebach informacyjnych użytkowników biblioteki. W ten sposób praktycznie realizowany jest postulat bezpośredniego kontaktu bibliotekarzy opracowujących zbiory z klientami biblioteki.

Znaczna część danych dostępnych w bazie <Kartoteka Zagadnieniowa> została przeniesiona z wcześniej funkcjonującej bazy bibliograficznej utworzonej w oparciu o system MAK. Konwersja danych, która wykonana została w początkach 2002 r., nie wpłynęła znacząco na ich jakość. Najważniejsze pola decydujące o identyfikacji dokumentu zostały zachowane. Problemy pojawiły się jedynie w przypadku słów kluczowych, będących nazwiskami osób, które zostały przypisane do innych pól (hasło przedmiotowe i dodatkowe) zamiast usytuować się w polu „słowa kluczowe”. Opisy bibliograficzne i charakteryzujące zawartość treściową słowa kluczowe wprowadzane w systemie MAK po przeniesieniu do bazy <Kartoteka Zagadnieniowa> zostały ponownie sprawdzone, a w przypadku braków, czy błędów niepozwalających dotrzeć do dokumentu źródłowego, poprawione.

Od sierpnia 2002 r. w Wydziale Informacyjno-Bibliograficznym i Czytelni do przekonwertowanej bazy dołączamy nowe opisy opracowywane z wykorzystaniem systemu PROMAX i dostępnych w nim kreatorów opisu („Artykuł”, „Książka”, „Niesamoistna część wydawnictwa”, „Recenzja”, „Wywiad”). Zawartość treściową opisywanych dokumentów charakteryzują słowa kluczowe, których formę ustalamy na podstawie dostępnych tezaursów i słowników przedmiotowych. Jako główne źródło słów kluczowych wykorzystujemy *Europejski tezaurs edukacyjny: wersja polska* firmowany przez Komisję Wspólnot Europejskich i Radę Europy, a wydany przez Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie. Pomocne są także słowniki słów kluczowych z pedagogiki i psychologii, które opracowane zostały przez krakowską Pracow-

nię Ośrodka Informacji Naukowej PAN. Słowa kluczowe z innych dziedzin nauki dobieramy na podstawie najnowszego *Słownika języka haseł przedmiotowych BN* (Warszawa 2001). W związku z wprowadzeniem reformy edukacji i ciągłym rozwojem pedagogiki i nauk pokrewnych pojawia się wiele nowych terminów i wymienione źródła okazują się niewystarczające. Wówczas odwołujemy się do słowników przedmiotowych z danych dziedzin wiedzy, bądź do literatury specjalistycznej, w której pojawiają się nowe terminy z zakresu edukacji. Na podstawie wymienionych źródeł ustalamy ostateczną formę nowego słowa kluczowego i definiujemy jego znaczenie. Wszystkie wprowadzone opisy bibliograficzne są sprawdzane, w razie potrzeby poprawiane, a następnie autoryzowane przez pracownika posiadającego odpowiednie uprawnienia. Autoryzowane opisy są udostępniane czytelnikom. Obecnie w bazie <Kartoteka Zagadnieniowa> znajduje się około 10 tys. opisów bibliograficznych.

Poszukując materiałów czytelnicy PBW chętnie korzystają z bazy danych o książkach gromadzonych przez PBW i z bazy <Kartoteka Zagadnieniowa>, jak również przeglądają zawartość komputerowych baz bibliograficznych: „Przewodnik Bibliograficzny” i „Bibliografia Zawartości Czasopism”. Czytelnicy Bi-

blioteki, głównie studenci i nauczyciele, zazwyczaj posiadają wystarczające umiejętności w zakresie obsługi dostępnych baz danych, choć są i tacy, którzy potrzebują instrukcji w zakresie sposobu przeglądania danych, wyszukiwania niezbędnych im materiałów i formułowania zapytań informacyjnych. Korzystają wtedy z pomocy udzielanej przez pracowników Wypożyczalni i Czytelni, a także z podręcznych instrukcji dostępnych przy stanowiskach komputerowych. Oprócz nowoczesnych narzędzi informacyjnych, składających się na warsztat informacyjny PBW w Bielsku-Białej, dość znaczna grupa czytelników korzysta z tradycyjnych źródeł informacji preferując kartkowe katalogi i kartoteki. W przyszłości biblioteka z pewnością będzie opierała swoją działalność informacyjną w głównej mierze na źródłach komputerowych. Jednak dopóki będzie istniała znaczna grupa czytelników chętniej korzystających z tradycyjnych źródeł informacji, dopóty i one powinny funkcjonować, gdyż biblioteki jako placówki usługowe powinny wychodzić naprzeciw potrzebom użytkowników.

Małgorzata Czub jest nauczycielem bibliotekarzem w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Bielsku-Białej

Komunikacja interpersonalna

ROMANA BULANDA-
FRĄCZKIEWICZ

Komunikacja i jej rodzaje

Komunikacja interpersonalna jest jedną z form porozumiewania się ludzi, jest procesem wymiany wiadomości między dwiema osobami. Wyróżnia się także komunikację grupową, która zachodzi między większą liczbą osób oraz zbiorową, gdzie do zróżnicowanej społeczności, liczebnie dużej grupy, kierowane są informacje za pomocą urządzeń technicznych (środków masowego przekazu). Proces komunikacji dotyczy czterech zjawisk:

- intrapsychnicznego – doświadczenia wewnętrzne;
- interpersonalnego – czyli dotyczącego dwóch osób pozostających ze sobą w bezpośrednim kontakcie;
- grupowego – obejmującego porozumiewanie się członków grupy;
- społecznego – gdzie komunikacja ma charakter interakcji między grupami.

Komunikacja można podzielić na **werbalną** (słowa) oraz **niewerbalną** (mimika twarzy, gest, postawa ciała).

Aby zaistniał proces komunikowania się, musi istnieć **nadawca**, **odbiorca** wspólny, **kod** (język), **kanał** (środek) komunikacji oraz **komunikat**. Istotne w procesie komunikacji jest poprawność i spójność wypowiedzi a także jej zrozumiałość.

Komunikacja interpersonalna charakteryzuje się określonym procesem i dynamiką. Proces nadawania komunikatów można ująć następująco: określony bodziec, a więc słowo, treść, mimika, gest, powodują pojawienie się pewnych myśli i stanów uczuciowych nazywanych intencjami, które pragnie on następnie wyrazić na zewnątrz. Intencje te bywają przez podmiot uświadamiane lub nie. Nośnikiem intencji są zarówno zachowania werbalne, czyli wypowiedzane słowa, jak i zachowania pozawerbalne. W rozmowie pojawia się pełna znaczenia dla odbiorcy ekspresja mimiczna wraz z towarzyszącymi jej gestami i spojrzeniami. Istotna staje się także postawa ciała, która nie tylko wyraża określone emocje względem drugiej osoby, dostarcza też dużo informacji o danej osobie, np. czy jest napięta, pewna siebie, zmęczona, niepewna itp.

Dysponujemy także ogólnymi stylami własnych, indywidualnych zachowań ekspresyjnych, które wyrażają się w sposobie chodzenia, siadania, stania. Bardzo ważnym nośnikiem informacji stanów emocjonalnych osoby mówiącej i jej postaw, które przejawia wobec innych, jest ton głosu.

W procesie mówienia uczestniczą więc nie tylko organy mowy, ale także całe nasze ciało. Języka niewerbalnego używa się do komunikowania uczuć, sympatii itp.

Komunikacja interpersonalna odbywa się na jednym z trzech poziomów:

- **poziom faktyczny** – zachodzi najczęściej wtedy, gdy ludzie spotykają się po raz pierwszy, polega na swobodnej rozmowie bez zaangażowania emocjonalnego (np. *Przepraszam, która godzina?*);

- **poziom instrumentalny** – poziom komunikacji, w którym rozmówcy przekazują sobie informacje, instrukcje w celu wywołania konkretnych zachowań (np. *Proszę wyjąć książkę i otworzyć ją na stronie 4.*);

- **afektywny** – poziom, w którym ujawniamy nasze wartości i poglądy, a także zaangażowanie emocjonalne (np. *Moim zdaniem sklepy w niedzielę powinny być zamknięte, każdemu należy się trochę wytchnienia.*).

Porozumiewanie się z kimś jest skuteczne wówczas, gdy osoby uczestniczące w procesie, w takim samym stopniu zwracają uwagę na komunikaty niewerbalne, które wysyłają, jak i na komunikaty werbalne. Komunikacja niewerbalna nie jest tak jednoznaczna jak wer-

balna, ponadto może zaprzeczać, bądź podkreślać intencje – uczucia komunikowane werbalnie. Powodem źle zrozumianych uczuć jest niejasność niewerbalnego komunikatu, jego sprzeczność z komunikatem werbalnym oraz własna interpretacja odbiorcy. Brak zgodności komunikacji werbalnej i niewerbalnej wpływa na pojawienie się konfliktów i braku porozumienia.

Sposoby podtrzymywania dobrego kontaktu

Aktywne słuchanie

Do podtrzymania dobrego kontaktu w procesie komunikacji przydatna może okazać się znajomość techniki aktywnego słuchania. Technika ta, polega na potwierdzaniu swojego stosunku do odbieranych treści używając komunikacji werbalnej i niewerbalnej.

Utrzymanie kontaktu wzrokowego

Kontakt wzrokowy świadczy o zainteresowaniu, ponadto pozwala na koncentrację uwagi w czasie rozmowy. Osoby, które unikają kontaktu wzrokowego, nie patrzą w oczy, są odbierane jako powściągliwe, mające coś do ukrycia.

Unikanie przerywania

Nie należy przerywać partnerowi podczas rozmowy, unikać zgadywań i dopowiedzeń. Przerywanie wypowiedzi jest odbierane jako niegrzeczne, a nawet agresywne.

Unikanie dodatkowych czynności

W trakcie rozmowy należy unikać dodatkowych czynności takich jak: przecieranie okularów, zabawa długopisem, ponieważ partner rozmowy może traktować to jako brak zainteresowania, lekceważenia go.

Empatia

Umiejętność wczuwania się w stany emocjonalne i sposoby myślenia drugiej osoby ułatwia nam zrozumienie jego postaw, pragnień oraz zrozumieć jego punkt widzenia.

Werbalne sposoby pomagające w utrzymaniu kontaktu to:

- potwierdzanie naszego zainteresowania przy pomocy prostych słów, np. *A to ciekawe, Doprawdy, Tak, tak;*

● skupienie się na sprawach najistotniejszych, prośenie mówiącego o skoncentrowaniu się na istocie, np. *Wiem, że wszystko jest istotne, ale czy możemy porozmawiać...*;

● odzwierciedlanie, jakie są naszym zdaniem jego odczucia, np. *Wydaje mi się, że to Cię przygnębiło*;

● parafrazowanie – polega na powtarzaniu tego, co powiedział rozmówca używając swoich własnych określeń. Pomocne zwroty w parafrazowaniu to: „*jeśli dobrze rozumiem, to...*”, „*chodzi Ci o to, że...*”, „*chcesz przez to powiedzieć...*”.

Wербalne sposoby zachowań pomagające w utrzymaniu kontaktu gwarantują:

- koncentrację uwagi na drugiej osobie,
- sprawdzanie dobrego rozumienia przekazu partnera,
- odniesienie do ważnych tematów rozmowy.

W procesie komunikacji warto zwrócić uwagę na formułowanie zdań, w celu uniknięcia sytuacji konfliktowej.

Przykład: *Dostałaś ocenę dobrą ale mogłaś dostać bardzo dobrą* – tak sformułowany komunikat, z użyciem wyrazu *ale* uderza w osobę i przyczynia się do sytuacji konfliktowej. Podobnie może być odebrany komunikat z użyciem wyrazu *dlaczego*, ponieważ wskazuje winnego.

Mówimy *Cieszę się, że dostałaś ocenę dobrą, wiem, że mogłaś dostać bardzo dobrą*. Tak sformułowany komunikat mobilizujący wpłynie na podtrzymanie dobrego kontaktu z partnerem.

Przydatne w procesie komunikacji staje się stosowanie asertywności, dzięki której w sposób jasny możemy otwarcie wyrazić swoje uczucia, poglądy, nie obrażając przy tym poglądów rozmówcy.

Asertywna odmowa składa się z trzech elementów:

- słowa *nie*,
- określonej czynności, której nie chcemy wykonać,
- uzasadnienia odmowy.

Nie, nie pójdę do kina, ponieważ byłam już wcześniej na projekcji tego filmu.

Asertywność nie rozwiązuje często problemu, ale stosując tę umiejętność możemy bez poczucia winy wyrazić swoje poglądy.

Bariery komunikacyjne

Najczęstsze bariery komunikacyjne to:

● osądzanie – przejawia się poprzez krytykowanie, obrażanie, osądzanie, orzekanie, chwalenie połączone z oceną;

● decydowanie za innych – przejawia się poprzez rozkazywanie, grożenie, moralizowanie, nadmierneypytywanie;

● uciekanie od cudzych problemów – czyli doradzanie, zmienianie tematu, pocieszanie.

Alternatywą dla takich zachowań są komunikaty, w których zastępujemy JA wyrazem TY.

Przykład: Zamiast *Jak Ty się zachowujesz*, mówimy *Wiesz, denerwuje mnie Twoje zachowanie*.

Zespół umiejętności związanych z procesem porozumiewania się to umiejętność słuchanie tego, co mówią inni, koncentrowanie się na treści wypowiedzi i sposobie wyrażania oraz gestykulacji.

Umiejętności komunikacji są bez wątpienia potrzebne przede wszystkim nauczycielom, ponieważ dobre porozumiewanie się decyduje o całym procesie nauczania i wychowania ucznia. Umiejętności te służą nie tylko poznaniu świata i ludzi, ale umożliwiają wzbogacenie osobowości, kształtują postawy, pomagają podejmować właściwe decyzje czy radzić sobie w trudnej sytuacji oraz decydują o prawidłowym funkcjonowaniu w społeczeństwie. Brak umiejętności porozumiewania prowadzi do osamotnienia, braku wiary w siebie. Prawidłowa komunikacja decyduje o poczuciu bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego.

Bibliografia:

- Encyklopedia pedagogiczna*. Pod red. W. Pomysłko. Warszawa: Fundacja Innowacja, 1996.
- Gordon T.: *Wychowanie bez porażek w szkole*. Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX, 1995.
- Grupa hawi się i pracuje. Zbiór grupowych gier i ćwiczeń psychologicznych*. Wałbrzych: Oficyna Wydawnicza UNUS, 1994.
- Grzeźnik L., Trzebińska E.: *Jak ludzie porozumiewają się?* Warszawa 1983.
- Hamlin S.: *Jak mówić, żeby nas słuchali?* Warszawa: Pctit, 1997.

Polski Związek Bibliotek

Polski Związek Bibliotek to stowarzyszenie, które powstało w 1999 r., z inicjatywy dyrektorów polskich bibliotek publicznych w następstwie reform administracyjnych w Polsce.

PZB działa od listopada 1999 r.

Celem stowarzyszenia jest konsolidacja polskich bibliotek i reprezentowanie ich wobec władz parlamentarnych, rządowych i samorządowych, zmierzanie do poprawy funkcjonowania polskich bibliotek, w szczególności poprzez:

- podejmowanie działań zmierzających do pogłębiania w świadomości i opinii publicznej wiedzy o potrzebie i warunkach działania bibliotek w Polsce,

- opracowanie projektów i prowadzenie badań z zakresu bibliotekarstwa,

- kierowanie wniosków prawnych, organizacyjnych i finansowych do organów stanowiących prawo biblioteczne oraz organizatorów instytucji kultury,

- wspieranie inicjatyw promujących książkę i czytelnictwo,

- popieranie wprowadzenia nowoczesnych technik informacyjnych,

- inicjowanie współpracy bibliotek oraz innych instytucji i organizacji związanych z książką,

- prowadzenie działalności wydawniczej.

Sytuacja bibliotek w ciągu ostatnich kilku lat ulega systematycznemu pogorszeniu. Wyłonienie silnej reprezentacji, zrzeszającej polskie biblioteki publiczne stworzy nam silniejszą pozycję w trakcie konsultacji z przedstawicielami Ministerstwa Kultury i komisji parlamentarnych w zakresie tworzenia programów dotyczących wsparcia finansowego dla bibliotek samorządowych.

Na pierwszym Walnym Zgromadzeniu Członków uczestniczyło 36 bibliotek; obecnie, na dzień 8 października 2003 r. PZB liczy 81 członków.

W ciągu minionych trzech lat zorganizowaliśmy dwie międzynarodowe konferencje (2001 – „Biblioteki publiczne wobec Unii Europejskiej” – której pokłosiem jest publikacja książkowa. 2002 – „Biblioteka dziecięca w europejskim systemie edukacji i informacji”).

Obie konferencje spotkały się z dużym uznaniem uczestników, jak i władz Ministerstwa Kultury czy Biblioteki Narodowej. Efekty udziału w konferencjach są widoczne w wielu bibliotekach, które realizują praktyczne formy pracy prezentowane na spotkaniach.

Polski Związek Bibliotek jest organizatorem cyklu warsztatów szkoleniowych:

1. „Marketing w kulturze” – Piła, Płotki, 10-12.10.2000 r.

2. „Marketing w kulturze” – II etap, Chełmża, 23-24.04.2001 r.

3. „Jak sprzedać siebie, firmę i jej działalność” – Szczyrk, 25-27.09.2001 r.

4. „Jak tworzyć skuteczne projekty” – Włocławek, 14-15.05.2002 r.

5. „Pisanie projektów i wypełnianie wniosków o dotacje” – Łódź, 23-24.06.2003 r.

W listopadzie 2003 r. organizowaliśmy warsztaty nt. „Menedżer projektów kulturalnych”, w tym roku: „Skuteczne negocjacje”, „Rachunkowość w instytucjach kultury”, „Public Relations”.

We wrześniu 2003 r. został ogłoszony ogólnopolski konkurs organizowany przez nasze stowarzyszenie „Przygoda z lekturą”. Konkurs skierowano do uczniów szkół podstawowych i gimnazjów a jego celem było propagowanie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży oraz stworzenie kanonu lektur szkolnych. Patronat honorowy nad konkursem objął Minister Kultury, natomiast medialny Polski Portal Edukacyjny INTERKLASA oraz czasopismo edukacyjne „VICTOR”.

Obecnie trwają przygotowania do organizacji międzynarodowej konferencji, która odbędzie się w czerwcu 2004 r., a dotyczyć będzie „Roli bibliotek w tworzeniu i umacnianiu tożsamości lokalnej – regionalizm kulturowy”.

Przedstawiciele Polskiego Związku Bibliotek są zapraszani na każde posiedzenie Sejmowej czy Senackiej Komisji Kultury w sprawach związanych z książką czy czytelnictwem. Istotnym osiągnięciem PZB jest wpływ na zapis w ustawie o bibliotekach o zakazie łączenia bibliotek z innymi instytucjami kultury.

Polski Związek Bibliotek jest członkiem Polskiej Izby Książki, funkcjonującej od 1990 r., będącej izbą gospodarczą, skupiającą podmioty, związane z działalnością wydawniczą i handlem książką.

Ponadto PZB przystąpiło do Konwentu Organizacji z Obszaru Bibliotekarstwa i Informacji Naukowej, powstałego z inicjatywy Przewodniczącego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Jana Wołosza. Celem Konwentu jest wspieranie wspólnych działań w interesie bibliotek polskich. Stowarzyszenie w czasie swojej krótkiej działalności nawiązało istotne kontakty zagraniczne.

PZB jest inicjatorem nawiązania współpracy i utworzenia federacji skupiającej organizacje biblioteczne Europy Środkowej i Południowej. W kwietniu 2003 r. PZB podpisało porozumienie o współpracy ze Związkiem

Samorządowych Bibliotek Publicznych Litwy.

Specyfiką pracy Biura PZB stała się szybko i systematyczna informacja rozsyłana do członków stowarzyszenia. Niemalże w każdym dniu rozsyłane są bieżące informacje z naszej działalności, jak również istotne wiadomości o programach, konferencjach, szkoleniach, zmianach przepisów prawnych, targach, nowościach wydawniczych oraz wiele innych. Przekazywanie informacji przez nasze Biuro odbywa się z wykorzystaniem łączy elektronicznych.

DOROTA SAWICKA

PRAWO W BIBLIOTECE

Wyplata trzynastki – ale nie dla wszystkich

Prosimy o wyjaśnienie nam jak przepisy regulują sprawę trzynastki dla pracowników bibliotek. Na odpowiedź czekamy na łamach „Poradnika Bibliotekarza” lub pod naszym adresem poczty elektronicznej.

Na pytanie powyższe, jednej z miejskich bibliotek publicznych, odpowiadamy na łamach „Poradnika Bibliotekarza”, z uwagi na to, że kwestia ta może zainteresować szersze grono bibliotekarzy.

Sprawę tzw. trzynastki reguluje ustawa z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej¹. Przez użyte tu określenie „pracownicy jednostek sfery budżetowej” rozumie się pracowników: państwowych jednostek sfery budżetowej, dla których środki na wynagrodzenia są kształtowane na podstawie odrębnej ustawy. Po przepracowaniu całego roku kalendarzowego pracownik dostaje pełną trzynastkę w wysokości 8,5 proc. sumy wynagrodzeń otrzymanych w ciągu roku. Przepracowanie co najmniej pół roku uprawnia do trzynastki proporcjonalnej do okresu przepracowanego. Przy zatrudnieniu trwającym krócej niż pół roku trzynastka nie przysługuje.

Prawo do trzynastki traci się w razie nieusprawiedliwionej nieobecności trwającej dłużej niż dwa dni, stawienia się do pracy w stanie nietrzeźwości, wydalenia z pracy lub ze służby oraz rozwiązania umowy o pracę z winy pracownika. Trzynastka wypłacana jest w terminie do końca marca.

Powyższe wyjaśnienia dotyczą trzynastki dla pracowników jednostek sfery budżetowej, natomiast dla pracowników bibliotek publicznych znajdujących się poza sferą budżetową **trzynastki nie przysługują**.

Dla tego problemu znaleziono inne rozwiązanie: zamiast trzynastki przyznawane są w tej samej wysokości roczne nagrody, jednakże pod warunkiem, że zostaną one uwzględnione w układach zbiorowych pracy lub regulaminach wynagradzania. W tej kwestii musi być akceptacja organizatorów bibliotek. W praktyce sprawa ta wygląda różnie, nawet w obrębie sąsiadujących ze sobą jednostek samorządowych (tak jest np. w Warszawie) nie wszędzie przyznawane są nagrody roczne.

Chociaż wysokość wypłacanej trzynastki jest taka sama jak nagrody rocznej, to jednak istnieje między nimi zasadnicza różnica: trzynastka **jest**, a nagroda roczna **może być** ale nie musi.

Znamy z niedawnej przeszłości przykład „brutalnego zmuszenia” naszych parlamentarzystów do przyjęcia trzynastek – wbrew inicjatywie Platformy Obywatelskiej, aby owe trzynastki znieść.

¹ Dz.U. Nr 160, poz. 1080 z póź. zm.

OŚWIADCZENIE
w sprawie najważniejszych problemów
polskiego bibliotekarstwa
V FORUM STOWARZYSZENIA BIBLIOTEKARZY POLSKICH
Nałęczów, 18 września 2003 r.

Uczestnicy V FORUM Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, reprezentujący wszystkie rodzaje bibliotek dokonali przeglądu najważniejszych problemów bibliotekarstwa polskiego, jego potrzeb i niedostatków.

W wyniku dyskusji stwierdzono:

- w ostatnim dziesięcioleciu nastąpił zanik aktywnej, państwowej polityki bibliotecznej, zwłaszcza w odniesieniu do bibliotekarstwa publicznego, decydującego o kulturalnym statusie społeczeństwa obywatelskiego,
- zbyt małe środki finansowe, przeznaczane na zakup materiałów bibliotecznych oraz komputeryzację bibliotek, utrudniają realizację celów społeczeństwa informacyjnego (wskaźnik zakupu w polskich bibliotekach publicznych w 2002 r. – 5,2 wol. na 100 mieszkańców rocznie, w krajach wysokorozwiniętych – 20-30 wol. na 100 mieszkańców rocznie),
- biblioteki publiczne, pozbawione merytorycznego doradztwa bibliotek wojewódzkich, funkcjonują często nie mając odpowiedniego zabezpieczenia finansowego ze strony swego organu założycielskiego,
- biblioteki, zwłaszcza naukowe – zobligowane do upowszechniania wiedzy i wyników badań naukowych – borykają się z procedurami przetargowymi, nie uwzględniającymi specyfiki tego typu instytucji,
- biblioteki szkolne i pedagogiczne, podporządkowane samorządom, ulegają procesowi degradacji: likwidacja i ich łączenie z bibliotekami publicznymi powoduje zanik właściwych im funkcji edukacyjnych,
- przy obsadzaniu stanowisk obserwuje się niepokojącą praktykę zastępowania konkursów arbitralnymi decyzjami urzędników państwowych i samorządowych, bez uwzględniania formalnego wykształcenia, wiedzy merytorycznej i doświadczenia kandydatów, w tym w kierowaniu dużymi zespołami ludzi.

Zahamowanie niekorzystnych tendencji zachodzących w polskim bibliotekarstwie wymaga:

- prowadzenia jednolitej, stałej i aktywnej państwowej polityki bibliotecznej, zgodnej ze standardami europejskimi i światowymi,
- zapewnienia funduszy na aktualizację zbiorów, wprowadzanie i stałe unowocześnianie infrastruktury i technologii informatycznych, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania nowoczesnej biblioteki XXI wieku,
- obligatoryjnego przedstawienia do zaopiniowania przez organy ustawodawcze i administrację państwową organizacjom bibliotekarskim (Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Konferencja Dyrektorów Bibliotek Szkół Wyższych) projektów ustaw i rozporządzeń istotnych dla polskiego bibliotekarstwa,
- uruchomienia programów resortowych (międzyresortowych) finansujących wspólne projekty bibliotek różnych typów w zakresie:
 - a) zakupu, utrzymania, a także tworzenia własnych baz danych, dostępnych w Internecie lub na CD-ROM (np. bazy bibliograficzne),
 - b) retrokonwersji i współkatalogowania w ramach katalogów centralnych,
 - c) konserwacji i zabezpieczenia zbiorów (np. digitalizacja najcenniejszych dokumentów, odkwaszanie papieru, odnowa Narodowego Zasobu Bibliotecznego),
- uproszczenia procedur przetargowych na zakup materiałów bibliotecznych (książki, czasopiśma, bazy danych),
- wprowadzenia w życie – poprzez decyzje rządowe i samorządowe – postulatów zapisanych w rządowym dokumencie „e – Polska”, zakładającym przekształcenie bibliotek różnych typów w centra powszechnego dostępu obywateli do zasobów informacyjnych Internetu,
- zasięgania – wiążących dla organów założycielskich – opinii fachowych organizacji społecznych w przypadku nominacji na stanowisko dyrektora biblioteki każdego typu.

Jako członek-założyciel (1927 r.) Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń Bibliotekarskich – IFLA respektujemy idee wyrażone w jej Manifestie:

Należy usuwać przeszkody utrudniające przepływ informacji, zwłaszcza te, które promują nierówność, niedostatek i brak nadziei.

Uczestnicy V FORUM SBP

Nałęczów, 18 września 2003 r.

Profesjonalna informacja w Internecie – konferencja

Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego zaprasza do Krakowa w dniach 31 maja – 1 czerwca 2004 r. na dziesiątą z kolei, jubileuszową, międzynarodową konferencję zatytułowaną „Profesjonalna informacja w Internecie: projektowanie i realizacja serwisów, dostęp, jakość, etyka, własność intelektualna”.

Temat jest niezwykle ważny i aktualny. W konferencji wezmą udział znani specjaliści z najważniejszych ośrodków z Polski, Europy oraz Stanów Zjednoczonych. Planowane referaty, dyskusje, telekonferencja stanowią znakomitą okazję do zaznajomienia się z najnowszymi wynikami badań, czerpania z bogatych doświadczeń krajów wysoko rozwiniętych, kreatywnej dyskusji oraz poszukiwania partnerów do współpracy. Warunki oraz wyposażenie techniczne na III Kampusie gwarantują najwyższe standardy. Organizatorem konferencji jest dyrektor Instytutu INIB UJ dr hab. Maria Kocójowa (e-mail: ikocoj@bilon.miks.uj.edu.pl), sekretarzem mgr Remigiusz Sapa (e-mail: konferencja@bilon.miks.uj.edu.pl).

Internet w służbie społeczeństwa postindustrialnego jest narzędziem niezwykle ważnym, ale i kontrowersyjnym. Spory się toczą o poziom i wiarygodność informacji, formy, nawigację, prawa własności intelektualnej, etykę postępowania. Zbyt mało się docenia rolę profesjonalisty – pracownika informacji naukowej, często niesłusznie zrzucając na informatyków odpowiedzialność za zarządzanie wiedzą i informacją naukową w Internecie. Celem konferencji jest ukazanie znaczenia w Internecie udziału i zakresu odpowiedzialności autorów i pracowników informacji naukowej, głównie w środowisku uczonych i instytucji książki, zwłaszcza w bibliotekach. Przedmiotem rozważań będą zagadnienia teoretyczne i doświadczenia praktyczne dotyczące: kreowania i projektowania serwisów, estetyki i funkcjonalności, implementacji informacji, organizowania dostępu (w tym systemu odsyłania), gwarantowania i oceny jakości, przestrzegania praw autorskich oraz użytkowników, etyki w cyberprzeżyciu.

Konferencja będzie odbywać się w języku polskim i angielskim. Towarzyszyć jej będą: telekonferencja z USA, postery, warsztaty IBM, wystawy, jubileuszowe spotkanie towarzyskie i in.

Serdecznie zapraszam do udziału.

dr hab. Maria Kocójowa

Adres: 30-387 Kraków, ul. Gronostajowa 7; fax: 664-69-08; e-mail: ibin@bilon.miks.uj.edu.pl
Zapraszamy na oficjalną stronę konferencji: <http://bilon.miks.uj.edu.pl/konfer/pi/index.html>
e-mail: konferencja@bilon.miks.uj.edu.pl

RELACJE

Biblioteki publiczne w Unii Europejskiej

Konferencja bibliotekarzy woj. lubuskiego

Przełazy, 21-22 października 2003 r.

W dniach 21-22 października 2003 r. odbyła się, zorganizowana przez Zarząd Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną im. C. Norwida w Zielonej Górze, konferencja nt. „Biblioteki publiczne w Unii Europejskiej”. Konferencję zorganizowano w Centrum Promocji i Szkolenia Województwa Lubuskiego w Przełazach.

Celem dwudniowego spotkania bibliotekarzy woj. lubuskiego było, m.in. omówienie zagadnień dotyczących modelowych funkcji bibliotek publicznych w Unii Europejskiej, ich działalności w zakresie informacji europejskiej i integracji informatycznej.

W konferencji uczestniczyli dyrektorzy i kierownicy publicznych bibliotek samorządowych, pracownicy obu bibliotek wojewódzkich oraz przewodniczące Zarządów Oddziałów SBP w Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp.

Gośćmi konferencji byli: pracownicy naukowcy Uniwersytetu Warszawskiego – prof. Elżbieta B. Zybert i dr Katarzyna Materska; dr Aleksander Radwański z Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu; przewodniczący Zarządu Głównego SBP – mgr Jan Wołosz; wicedyrektor CEBID – mgr Mirosława Majewska oraz pracownicy Centrum.

W pierwszej części konferencji uczestniczył Maciej Kałuski – członek Zarządu Województwa Urzędu Marszałkowskiego oraz prof. Marian Eckert - przewodniczący Komisji Współpracy Zagranicznej Sejmiku Województwa Lubuskiego.

Podczas narady uczestnicy wysłuchali 6 referatów i 8 komunikatów.

Konferencję rozpoczął referat prof. Mariana Eckerta nt. „**Miejsce bibliotekarza w społeczeństwie wielokulturowym**”. W demokratycznym społeczeństwie jest akceptacja dla różnych kultur, zgoda na różnorodność bez rezygnacji z własnej kultury. Dużą rolę odgrywa tu komunikacja międzyludzka, szczególnie w formie dialogu, gdzie partnerzy mają równe prawa. Zadaniem bibliotekarza jest poznanie środowiska, w którym działa biblioteka, poznanie zbiorowości czytelników, ich wielokulturowości oraz zaaranżowanie dialogu. Ważna jest tu postawa samego bibliotekarza, jego umiejętność zaaranżowania dialogu, jego tolerancja wobec różności czytelników, chęć zrozumienia innych poglądów, zrezygnowania z ostrej polemiki, opanowanie własnej nadwrażliwości, emocji, dbanie o kulturę rozmowy.

Kolejny temat: „**Modelowe funkcje biblioteki publicznej w Unii Europejskiej**”, przedstawił Jan Wołosz. Autor nawiązał m.in. do manifestu bibliotek publicznych UNESCO z 1994 r., wytycznych IFLA dotyczących działalności tychże bibliotek, manifestu Internetu IFLA. Model biblioteki publicznej to pełnienie przez nią roli centrum edukacji, kultury, informacji i centrum społecznego. Wśród wielu tradycyjnych zadań w działalności biblioteki uwzględniana jest wielokulturowość społeczeństwa, tradycje kultury własnego regionu, a także pełnienie funkcji nowoczesnego centrum informacji. Biblioteka stanowi tzw. elektroniczne wrota dla szerokiego kręgu użytkowników. Istotnym problemem jest komputeryzacja wszystkich placówek.

Prof. Elżbieta B. Zybort w referacie „**Kultura organizacyjna w bibliotekach Unii Europejskiej**” określiła czym jest kultura organizacyjna i jakie ma ona znaczenie w działalności biblioteki. Autorka zwróciła uwagę na fakt, że w każdej bibliotece istnieje kultura organizacyjna, jest ona niepowtarzalna, może znacznie różnić się w poszczególnych bibliotekach. Kultura organizacyjna to zespół cech tożsamości biblioteki, style zarządzania, komunikowania się. Personel przyjmuje tę kulturę od kierownictwa i przekazuje dalej. O kulturze organizacyjnej biblioteki świadczą np. krótki czas oczekiwania na książkę, satysfakcja użytkowników, dobre relacje między bibliotekarzem a użytkownikiem.

Kolejna prelegentka dr Katarzyna Materska omówiła temat „**Działalność bibliotek w zakresie informacji europejskiej**”. Autorka zdefiniowała pojęcie informacji europejskiej, scharaktery-

zowała jej źródła, określiła potrzeby użytkowników. Funkcje informacyjne biblioteki to m.in. udostępnianie informacji europejskiej, pobudzanie zainteresowania tą problematyką, dostarczanie dokumentów, informowanie o źródłach, przeszukiwanie baz danych. Euro-bibliotekarze powinni posiadać określone cechy, np. umieć wyjść poza tradycyjne udostępnianie informacji, postępować zgodnie z etyką, informować obiektywnie (np. o pozytywnych i negatywnych stronach integracji), odpowiednio selekcjonować materiały, realizować pełne prawo obywateli do informacji europejskiej.

Referat nt. „**Problemy integracji informacyjnej w Unii Europejskiej**” przedstawił dr Aleksander Radwański. Z integracją informacyjną bibliotek wiąże się wybór i używanie jednego formatu (np. MARC) oraz języka hasel przedmiotowych (np. KABA). Nie przewiduje się żadnych ogólnopolskich formatów (np. UNIMARC), ponieważ każdy z krajów wypracował sobie własny format i nie rezygnuje z tego. W rządowych projektach „ePolska” i „Wrota Polski” dostęp do katalogów bibliotek publicznych i ich przeszukiwanie postrzegane jest jako jedna z priorytetowych usług. Istotne znaczenie będzie tu miała integracja informacyjna usług bibliotecznych. Bariery integracji informacyjnej to, m.in. specyfika rynku oprogramowania, ciągle powstające nowe systemy, infrastruktura, wykształcenie pracowników. Rozwój cywilizacyjny, rozwój innych sektorów wymusi jednak pewien standard, także w bibliotekach.

W konferencji uczestniczyli również pracownicy Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej: dr Anna Kierzkowska – dyrektor Departamentu Dokumentacji Europejskiej oraz mgr Elżbieta Ławor – kierownik Biblioteki Depozytywnej Wspólnot Europejskich UKIE.

Dr Anna Kierzkowska omówiła „**Działania informacyjne UKIE skierowane do bibliotekarzy i pracowników informacji naukowej**”, natomiast mgr Elżbieta Ławor przedstawiła „**Zasoby Biblioteki Depozytywnej UKIE**”.

Jednym z ostatnio podjętych przez UKIE działań jest finansowanie cyklu kursów nt. „**Informacja europejska w polskich bibliotekach publicznych**”. Kursy przygotowują bibliotekarzy – liderów w zakresie informacji o Unii Europejskiej.

Koordynatorem szkoleń na terenie całego kraju jest Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej, reprezentowane w programie inijnym przez wicedyrektora mgr Miro-

Przezydium konferencji – od prawej: Maria Wasik – dyr. WiMBP w Zielonej Górze, Jan Wołosz – przewodniczący ZG SBP, prof. dr hab. Elżbieta B. Zyburt – IINiSB UW

slawę Majewską. Podczas konferencji przedstawiła ona lubuskim bibliotekarzom szczegółowy program kursów, ich założenia oraz zasięg.

O możliwościach korzystania z unijnych środków finansowych na działalność biblioteczną mówił mgr Leszek Kucz, konsultant z Regionalnego Centrum Informacji Europejskiej w Zielonej Górze. Zwrócił uwagę bibliotekarzy na Programy Wspólnotowe (m.in. program Kultura 2000), Programy Przedakcesyjne (program Phare CBC – program Współpracy Przygranicznej Polska – Niemcy, realizowany w naszym regionie od 1994 r.). Jest wiele możliwości wykorzystania funduszy strukturalnych, dlatego też L. Kucz zachęcał bibliotekarzy do składania wniosków o ich przyznanie.

Drugi dzień obrad rozpoczął mgr Jan Gosiewski, omawiając „Prawo biblioteczne w krajach Unii Europejskiej”. Powinno ono, zdaniem autora referatu, uwzględniać prawo społeczności do posiadania biblioteki, zagwarantowania jej dostępu do podstawowych narzędzi informatycznych, zapewnienia dostępu do bibliotek osobom niepełnosprawnym oraz mniejszościom narodowym. W krajach Unii Europejskiej wiele uwagi poświęca się staraniom o jak najlepszy i najszerzy dostęp do informacji, przy czym jednak pamięta się o ochronie praw autorskich.

Z dużym zainteresowaniem uczestnicy konferencji wysłuchali komunikatów nt. polsko-niemieckiej współpracy bibliotek na przykładach konkretnych działań BPMiG w Słubicach (mgr Maria Chilińska), Biblioteki Collegium Polonicum (mgr Grażyna Twardak) oraz Państwowej Biblioteki w Berlinie - Dział Europy Wschodniej (dr Rainer Berg).

Na szczególną uwagę zasługuje działalność Biblioteki Publicznej w Słubicach i jej szeroka współpraca z Miejską Biblioteką we Frankfurcie. Wspólnie organizowane są konkursy dla dzieci i młodzieży, imprezy literackie dla dorosłych czytelników, np. „Literaria – Polsko-Niemiecka Jesień Literacka”, spotkania bibliotekarzy i księgarzy. Informacje o imprezach organizowanych w obu bibliotekach przekazywane są do mediów polskich i niemieckich.

Biblioteka Collegium Polonicum to wspólna placówka Uniwersytetu A. Mickiewicza i Uniwersytetu Europejskiego „Viadrina”. Jest biblioteką naukową dla studentów i pracowników Collegium Polonicum i Viadriny oraz mieszkańców Słubic i Frankfurtu. Jej zbiory dotyczą tematyki kierunków studiów w Collegium, a także zagadnień stosunków polsko-niemieckich oraz regionu przygranicznego.

O mieszczącym się w budynku Biblioteki Collegium Polonicum Polsko-Niemieckim Centrum Dokumentacji i Mediów opowiedziała kierująca nim Celina Kwiatek-Mack. Gromadzone są tam dokumenty dotyczące regionalnych polsko-niemieckich projektów, dokumenty naukowe, media audiowizualne i inne. Budowana jest baza adresów internetowych, prowadzona jest analiza potrzeb użytkowników Centrum.

Uczestniczący w konferencji gość z Niemiec, dr Rainer Berg, kieruje Działem Europy Wschodniej w Bibliotece Państwowej w Berlinie. W jego placówce gromadzona jest literatura dot. Europy Wschodniej, zarówno publikacje niemieckie, jak i literatura wydawana w poszczególnych krajach. Zbiory liczą ok. 1 mln. książek, korzysta z nich 4 tys. czytelników, także polskich.

O planach działań Biblioteki na rzecz mniejszości narodowych mówiła w swoim wystąpieniu Maria Bobrowska, z-ca dyrektora WiMBP w Gorzowie Wlkp. Należy do nich m.in. realizacja projektu „Pogranicze Wielu Kultur” oraz utworzenie Euroregionalnego Ośrodka Badań i Dokumentacji Dziedzictwa Narodowego.

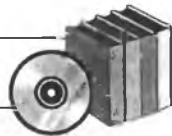
Podsumowując dwudniowe obrady, dyrektor WiMBP mgr Maria Wasik przedstawiła realizowane przez biblioteki formy współpracy w zakresie upowszechniania książki na pograniczu polsko-niemieckim. Podkreśliła ogromne znaczenie organizowania wspólnych konferencji oraz bezpośrednich kontaktów polskich i niemieckich bibliotekarzy. Na planowaną w kwietniu 2004 r. ogólnopolską konferencję dyrektorów bibliotek wojewódzkich ph. „Nowe media w bibliotekach” zaproszeni zostaną bibliotekarze niemieccy.

Dobrym przykładem popularyzacji literatury obu narodów jest publikowanie w czasopiśmie „Pro Libris” tekstów autorów niemieckich, tłumaczeń na język niemiecki streszczeń polskich artykułów, a także uwzględnianie w nich tematyki pogranicza.

Dyrektor M. Wasik omówiła również możliwości dalszego rozwoju współpracy w podejmowaniu wspólnych zadań i pozyskiwaniu środków finansowych z Unii Europejskiej na działalność bibliotek.

Na zakończenie spotkania uczestnicy konferencji zaproponowali zorganizowanie seminarium wyjazdowego do bibliotek Słubic i Berlina oraz nawiązanie kontaktów z bibliotekarzami z Ukrainy. Okazją do tego może być planowany w przyszłym roku wyjazd szkoleniowy lubuskich bibliotekarzy do Lwowa.

MARIA ADAMEK
STANISŁAWA BOGALSKA
starsi kustosze WiMBP w Zielonej Górze

Świat książki dziecięcej

■ Musierowicz. Wciąż Musierowicz!

Towarzyszy swoją twórczością kolejnym pokoleniom czytelników od dwudziestu paru lat. Czytają jej powieści młode dziewczyny z podstawówki i gimnazjum z taką samą żarliwością, jak ich starsze siostry-studentki, jak matki, które przecież pamiętają z własnej młodości, z własnych „szczenięcych lat” te powieści układające się w rodzinną sagę i kronikę naszej współczesności. Saga jako gatunek ukształtowała się u schyłku *bel-époque*. by dawać świadectwo przemianom czasu, obyczajów, by uchwycić to, co przemija; podobnie powieści Małgorzaty Musierowicz dokumentują czas w jego dynamizmie, przemianach, oddają nasze pokoleniowe poszukiwania, nadzieje, tryumfy i klęski.

Trudno przecenić wartość tych powieści. Lektura pokoleń – jakże dziś rzadkie zjawisko – tworzy ważną wspólnotę przeżyć, doznań, refleksji, daje okazję do dyskusji, ale nawet jeśli tej dyskusji nie podejmujemy, bo nie nadarza się okazja (a nie ma nic gorszego jak wymuszanie rozmów – w takich sytuacjach naturalność zmienia się w dydaktyczne *teatrum*), to przecież sam fakt wspólnej lektury, którą młody może polecić starszemu, brat siostrze, córka matce, buduje trwałą fundament świadomego współtrwania w świecie literackich emocji.

Niosą te powieści ogromnie ważne przesłanie moralne. Budują etos inteligencji, dają obraz mocnej rodziny, obraz który dzisiejszy świat chciałby zepchnąć do skansenu, muzeum lub jeszcze lepiej składowiska rupieci. W powieściach Musierowicz jest to zwyczajna rodzina - taka jaką chciałoby się mieć. Autorka unika jednak osładzania świata, przeciwnie: miejsce idealizacji zajmuje mądra analiza nieuchronnych spięć i starć, na jakie skazana jest każda ludzka wspólnota, ale które nie niszczą jej, przeciwnie: umacniają. Bo tylko na trwałym, sprawdzonym fundamencie buduje się prawdziwa wspólnota.

Kalamburka, najnowsza powieść, czternasty z kolei tom *Jeźycjady*, wyrasta z tych samych autorskich przemyśleń, z tej samej wizji świata. Jest to jednak powieść na wskroś odmienna, w gruncie rzeczy nowa – tak pod względem samego warsztatu, narracji, techniki twórczej, jak i przedmiotu refleksji pisarki.

Zbudowana została *a tergo*: opowiadana jest od końca. Rzecz rozpoczyna się w noc sylwe-

strową 2000 r. Ten szczególny moment skłania do głębszych refleksji, u źródeł których leży pytanie o sens i porządek życia, o wartości, którym warto służyć, by po latach z radością patrzeć w oczy człowiekowi, z którym związało się na całe życie. Towarzyszy temu drugi nurt refleksyjny: pytanie o to co pozostaje po człowieku, po całej generacji, której dane było – chyba jak każdej – zmagać się i z żywiołem historii, i z własnym ludzkim przeznaczeniem.

Cofamy się krok za krokiem przez różne dziejowe chwile: wizyta papieska w Poznaniu, wydarzenia radomskie, rozruchy na Wybrzeżu, marzec 68, poznański czerwiec, represje stalinowskie, krajobraz po bitwie... Krok po kroku, odstawiając się dzieje powojennej Polski, trudne, zawsze postrzegane przez pryzmat ludzkich doświadczeń, nadziei, klęsk, heroicznej wiary. *Kalamburka* nie jest powieścią rozrachunkową, nie przynosi ani bilansu trudnego polskiego półwiecza, ani nie piętnuje głupoty, podłości i konformizmu. Jest to przemyślana i konsekwentna strategia pisarska, bo z perspektywy czasu zło błędnie, przestajemy odczuwać jego raniącą moc, pozostaje zaś w pamięci to, co wielkie i mądre, po prostu: nieprzemijające.

Tym samym tempem, krok po kroku cofamy się w przeszłość Mili. Przeprowadzka na Rosvelta, pierwsza ciąża, randki z Ignacym, wybór kierunku studiów, lata szkolne, w końcu - dzień narodzin. Tym krokiem Mili w przeszłość konsekwentnie towarzyszy Gizela: wszystko zaczyna się od jej śmierci, a kończy na momencie, gdy 31 grudnia 1935 r. młoda naówczas dziewczyna wita nowo narodzoną córeczkę sąsiadów. I nie wiadomo, która z tych dwu kobiet: Milla czy Gizela została usytuowana na pierwszym planie. Opowieść o Mili staje się w gruncie rzeczy historią Gizeli, kobiety mocnej, pedantycznej, bardzo przemyślanej, twardej, szorstkiej, jakby nieokrzesanej (przyjmując pocałunek w dłoń ukradkiem wycierała rękę). Widać w jej biografii dynamizm życia i zwyczajne cierpienie człowieka, który zmagają się z trudami codzienności.

Można sceptycznie zapytać: a cóż to obchodzi młodego czytelnika? Cóż obchodzi go nudna codzienność pięćdziesięciu lat małżeństwa, cóż stara kobieta szukająca w czasie pielgrzymki papieskiej miejsca na swój mały stołeczek? Cóż obchodzi ich zdziwaczały starzec, który przełamując swój konserwatyzm otwiera butelkę szampna poza domem, w sylwestrową noc 2000? Małgorzata Musierowicz manifestacyjnie zrywa ze

stereotypem egocentryzmu czytelników młodzieżowych, ich rzekomego zapatrzenia w siebie i pogardy dla świata. Pod tą powierzchowną, krzykliwą pianą kryje się głęboki głód uczuć, narastające pytania, jak żyć, jak i po co trwać, pytania o wiek dojrzały, starość i kres. Autorka wie, że czytelnika tymi trudnymi drogami. Nie ucieka w łatwe pocieszenie, nie używa pomady przygód i romantycznych porywów serca. Wiemy, co jest na końcu: śmierć Gizeli i pięćdziesiąt lat małżeństwa Borejów. Ostatni akord nadaje sens całemu kon-

certowi. Z tej perspektywy inaczej wygląda nieporadny Ignasz deklamujący *Pana Tadeusza* i młodziutka Gizela onieśmiewiona gestem ludzkiej dobroci, której przedtem nigdy nie zaznała i której będzie łaknąć przez całe swoje twarde życie.

Trwająca przez ponad dwadzieścia lat popularność książek Małgorzaty Musierowicz dowodzi, jak bardzo jej strategia pisarska trafia w społeczne oczekiwania.

GRZEGORZ LESZCZYŃSKI

SPROSTOWANIE

Uprzejmie proszę o zamieszczenie sprostowania zawierającego informacje, które podają poniżej. W związku z umieszczeniem mojego nazwiska pod tekstem z błędami i niepełnymi wynikami dotyczącymi artykułów z „Poradnika Bibliotekarza”, czytający uzna, że taki tekst redakcja otrzymała od piszącego te słowa.

Przyjęty przez redakcję „Poradnika Bibliotekarza” skrót zniekształcił wyniki konkursu.

W komunikacie zamieszczonym w „Poradniku Bibliotekarza” (2004 nr 1 s. 6) pt. „Wyniki konkursu 30 Najbardziej Inspirujących Tekstów – w skrócie” podpisanym: „Wyniki zebrał i oprac. Piotr Bierczyński. Skrót redakcji” znalazły się z winy redakcji następujące błędy:

W zdaniu: Za najbardziej inspirujące czasopisma uznano..., pominięto Biuletyn EBIB (Pierwsze miejsce ex aequo z „Bibliotekarzem”).

W zdaniu: Jako najbardziej inspirujących autorów uczestnicy konkursu uznali: zamiast Aleksandra Radwańskiego (17 wskazań), wymieniono Andrzeja Gawrońskiego (2 wskazania), nazwisko Bożeny Bednarek-Michalskiej zmieniono na Bożenę Bednarek-Radwańską.

Wśród nagrodzonych osób, którzy zgłosili inspirujące teksty, nazwisko Anny Komperdy zmieniono na Anna Komerda.

Wymieniając (z powodu braku miejsca) tylko inspirujące teksty zamieszczone w „Poradniku” pominięto, wśród artykułów mających po 2 wskazania:

B. Partyka: *Przeczytaj i ty: scenariusz imprezy czytelniczej dla klas I-V*. 2001 nr 12; T. Szymorowska: *INFOBIBnet – szansa czy złudna nadzieja?* 2003 nr 1.

Wśród artykułów mających po 1 wskazaniu pominięto:

E. Czerniak: *Święto Książki w Pruszkowie*. 2001 nr 9; J. Frołow: *Jak nowe media wpływają na czytelnictwo*. 2002 nr 12; E. Kotowicz, M. Szymanowicz: *Dziennikarskie ABC...* 2002 nr 2; E. Raczyńska: *Dysleksja jest wszędzie*. 2003 nr 6; A. Rusek: *Czy grozi nam cywilizacja obrazkowa*. 2001 nr 9; L. Skóra: *Czy znam Harrego Pottera: konkurs na temat cyklu powieściowego Joanne K. Rowling*. 2002 nr 4; L. Wawrowicz: *Popracujmy trochę inaczej*. 2002 nr 1.

PIOTR BIERCZYŃSKI

Od red. Przepraszamy Autora i Czytelników „PB”

BOGDAN KLUKOWSKI

**Chińska Biblioteka
Narodowa**

Pisanie o Chinach od czasów *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego przeszło wyraźną ewolucję: od anegdotycznej ekwilibrystyki do niekłamane go zainteresowania wielu bogatych krajów świata, upatrujących w Państwie Środka partnera do robienia interesów gospodarczych i przyszłego hegmona regionalnego lub nawet światowego w dziedzinie ekonomii a więc i polityki. Świat ze zdumieniem obserwuje rozwój gospodarczy państwa będącego pod rządami już gdzie indziej pogrzebanej partii komunistycznej. W państwie umiejętnie łączy się ideologię współczesną i starochińską filozofię z wymogami nowoczesnej gospodarki.

Otwarcie na świat widać w bliskiej nam dziedzinie mediów drukowanych i elektronicznych. Od siedmiu lat ulokował się tam ekspansywny klub książek wszechdobyłskiego Bertelsmanna, miejsca dla siebie szukają Europejcy i Amerykańscy wydawcy książek i prasy, coraz częściej mówi się o bliskich finalizacji kontraktach telewizyjnych magnata medialnego Ruperta Murdocha. W liczących blisko 1,3 mld mieszkańców Chinach funkcjonuje 40 tys. bibliotek publicznych i przeszło 6 tys. bibliotek naukowych, wydaje się rocznie ponad 120 tys. tytułów książek, ponad 2 tys. dzienników i 9 tys. czasopism, z tego 4 tys. to czasopisma fachowe i naukowe. Językiem państwowym jest zestandaryzowany język górnochiński (Putunghoa) i w nim wydawana jest większość książek i czasopism. Książki i prasa wydawane są również w językach ponad 50 mniejszości etnicznych, zamieszkałych w Chinach.

Za początek chińskiej Biblioteki Narodowej uważa się powstanie w 1909 r. biblioteki stołecznej w Pekinie. Uzyskała ona w 1916 r. prawo gromadzenia publikacji z obszaru całego kraju a w 1928 r. otrzymała nazwę Biblioteki Narodowa w Pekinie. Po powstaniu Chin Ludowych w 1949 r. wrócono do nazwy Biblioteka w Pekinie. Od 1987 r. używa się nazwy Chińska Biblioteka Narodowa, co zostało zatwierdzone dekretem rady ministrów w 1998 r.

Główna siedziba biblioteki usytuowana jest w zachodniej części Pekinu, dysponuje łącznie powierzchnią 170 tys. m² i pod tym względem jest największą biblioteką w Azji i czwartą w świecie. Funkcje chińskiej Narodowej są podobne do bibliotek narodowych innych krajów: gromadzi zasób krajowy, jest ogólnokrajowym centrum bibliograficznym, pełni funkcje centrum

informacyjnego sieci bibliotek, jest centrum badawczym książki i bibliotekoznawstwa. Biblioteka obsługuje instytucje państwowe, instytuty badawcze, jest odpowiedzialna za wymianę kulturalną i współpracę z bibliotekami krajowymi i zagranicznymi.

Zasoby chińskiej biblioteki liczą 22,5 mln jednostek bibliotecznych, co sytuuje ją na piątym miejscu w świecie. W zbiorach znajduje się 1,6 mln starodruków i 270 tys. cymeliów. W bibliotece znajduje się również 35 tys. swoistych zażytków piśmiennictwa: są to teksty zapisane lub wryte na fragmentach złotych grzbietów i na kościach zwierzęcych. W zasobach biblioteki znajduje się największy w kraju zbiór publikacji w językach obcych. Biblioteka przechowuje również rękopisy znanych twórców i polityków chińskich, materiały historyczne z okresu rewolucji w Chinach a także krajowe dysertacje doktorskie oraz publikacje Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Blisko połowę zbiorów stanowią publikacje periodyczne, natomiast nieperiodyków jest ponad 9 mln. Interesująca jest struktura zasobów książkowych w językach obcych: pomijając oficjalne materiały ONZ i innych organizacji międzynarodowych biblioteka posiada półtora mln książek w językach zachodnich, przeszło 800 tys. tytułów japońskich i blisko 600 tys. rosyjskich. Zbiory audiowizualne liczą 57 tys. tytułów a typowe publikacje elektroniczne prawie 6 tys. tytułów. W chińskiej BN znajduje się krajowe biuro ISBN oraz ISSN a także krajowy rejestr publikacji elektronicznych.

Biblioteka jest otwarta dla czytelników przez 365 (tak!) dni w roku a jej informatory, serwisy internetowe i bazy danych są dostępne przez cały czas. Z przydatnych baz danych należy wymienić wypożyczalnię, w której znajduje się 400 tys. rekordów bibliograficznych, bazę danych książek wydanych od 1975 r., bazę danych książek naukowych, książek zagranicznych, znajdujących się w dostępnych zbiorach, bazę periodyków chińskich i zagranicznych oraz bazę danych o zbiorach audiowizualnych. W Internecie dostępne są informacje i artykuły z czasopism bibliotekoznawczych i poradników dla bibliotekarzy. Po zarejestrowaniu można korzystać z blisko dwustu tys. książek w wersji elektronicznej. Natomiast w czytelni elektronicznej, ulokowanej w bibliotece, można korzystać z ponad tysiąca periodycznych tytułów naukowych w językach zachodnich.

Ponieważ dane o zasobach bibliotecznych i o bazach danych pochodzą z lat 2000 i 2001, można przypuszczać, że obecnie jest ich więcej i są znacznie bogatsze. „*Chińczyki trzymają się mocno*”. ■

„Z bibliotecznej półki...” – Maria Skłodowska-Curie

Powiatowa Biblioteka Publiczna w Ciechanowie od ponad 6 lat jest organizatorem spotkań o tematyce regionalnej, zatytułowanych „Z bibliotecznej półki...”

5 listopada 2003 r. odbyło się 30. już spotkanie z tego cyklu – poświęcone Marii Skłodowskiej-Curie. Rodzina Marii wywodziła się z Mazowsza, ona sama przez trzy i pół roku (1.01.1886-30.06.1889 r.) była guwernantką w Szczukach, w ówczesnym powiecie ciechanowskim. Uczyła dzieci Juliusza Żorawskiego, związanego z cukiernią „Krasiniec”. Dodatkowo poświęcała czas

Spotkanie z cyklu „Z bibliotecznej półki...” poświęconie M. Skłodowskiej-Curie. Prelegent Lucjan Biliński i dyr. PMP Teresa Żcbrowska

dzieciom wiejskim, ucząc je czytania i pisania. Tu poznała najstarszego syna swoich pracodawców – Kazimierza, studenta matematyki, który miał duży wpływ na jej dalsze losy. O mazowieckich korzeniach Marii Skłodowskiej, działalności w Szczukach, studiach w Paryżu i pracy naukowej, uwieńczonej dwukrotnie Nagrodą Nobla mówił w bibliotece Lucjan Biliński z Warszawy, absolwent ciechanowskiego gimnazjum, bibliotekoznawca, ekspert Ministerstwa Kultury i Sztuki, wykładowca akademicki, autor kilkuset publikacji naukowych i zawodowych, obejmujących problematykę edytorstwa, czytelnictwa, upowszechniania kultury. Ostatnią jego książką jest biografia M. Skłodowskiej-Curie *Z Mazowsza do sławy paryskiego Panteonu*, którą wielu uczestników spotkania mogło nabyć na własność i uży-

wać autograf autora. Na bibliotecznej wystawie znalazła się *Autobiografia Marii Curie* (Warszawa 1935), jej korespondencja, reprint pracy doktorskiej, liczne biografie, z których wyróżnia się ta napisana przez jej córkę Ewę (w zbiorach biblioteki – w języku polskim i francuskim) oraz prace o osiągnięciach naukowych noblistki. Uzupełnieniem były publikacje poświęcone Kazimierzowi Żorawskiemu, urodzonemu w Szczurzynie (obecnie w granicach Ciechanowa), folder o Szczukach, fotografie i inne drobniejsze dokumenty. Wśród fotografii wyróżniały się aktualne zdjęcia dworku w Szczukach, wykonane przez ciechanowskiego reportera Wojciecha Zawadzkiego, ukazujące jego fatalny stan techniczny. Na zaniechania w tym zakresie zwracał uwagę również prelegent, podkreślając, że tego stanu nie tłumaczą nawet trudności finansowe. Wprost przeciwnie – zadbany obiekt mógłby być chlubą miejscowych władz i magnesem przyciągającym turystów.

To 30. jubileuszowe spotkanie, które zgromadziło w bibliotece rekordową liczbę czytelników, skłania nas do wspomnień minionych 6 lat, jako że pierwsze z bibliotecznych spotkań miało miejsce w kwietniu 1997 r. Jak do nich doszło?

Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Zygmunta Krasińskiego w Ciechanowie jest jedną z niewielu bibliotek publicznych na Mazowszu, która może poszczycić się bardzo bogatymi zbiorami regionalnymi. Książki i czasopisma o tematyce mazowieckiej były gromadzone niemal od początku powstania biblioteki w 1946 r. Księgozbiór ten – wydzielony fizycznie w pracowni regionalnej – jest integralnie związany ze zbiorami czytelnictwa i liczy obecnie ponad 5 tys. woluminów. Połowa to zbiór dość nieprecyzyjnie określany mianem „historycznego”. Wynika to z faktu, że większą jego część stanowią opracowania i źródła do dziejów Mazowsza w jego historycznych granicach, wybranych okresów i wydarzeń historycznych, a także monografie miast i inne opracowania ukazujące przeszłość, kulturę i zabytki mazowieckich miejscowości. Oprócz tego dużo jest książek poświęconych zagadnieniom społeczno-politycznym, gospodarczym, oświaty, językoznawstwu, etnografii, sztuce, krajoznawstwu.

Drugą część księgozbioru regionalnego stanowi tzw. zbiór osobowy. W bibliotece ze szczególnym pietyzmem gromadzone są utwory osób związanych z północnym Mazowszem, jak też opracowania biograficzne o tych ludziach oraz omówienia krytyczno-literackie ich dzieł. Zwią-

zek tych osób z Ziemią Ciechanowską jest pojmowany dość szeroko. Są to zarówno ci, którzy wnieśli duży wkład w życie społeczno-kulturalne tej ziemi, tu żyli i tworzyli, jak też ci, którzy spędzili tu niewielki wycinek swego życia. W grupie książek dotyczących tych osób sporo jest bardzo cennych publikacji, m in. pierwodruków dzieł Kraszińskiego, Świętochowskiego, Konopnickiej i innych. Oczywiście, mają tu swoje miejsce również współcześni twórcy, działacze, ludzie nauki i kultury.

Oprócz książek należałoby wspomnieć o czasopiśmie regionalnych: naukowych, lokalnych, urzędowych, parafialnych, wydawanych przez różne grupy zawodowe, instytucje. Najwięcej posiadamy czasopism wydanych w ostatnich latach, ale znajdziemy i wcześniejsze. Najstarsze pochodzą z pierwszej połowy XIX w. Zbiory uzupełniają mapy, fotografie, pocztówki, płyty CD, filmy wideo, kasyety magnetofonowe, dokumenty życia społecznego.

Coraz większe zainteresowanie czytelników tematyką regionalną z jednej strony oraz bogactwo i często unikatowość zbiorów z drugiej, zachęciły nas do pokazania ich szerszemu gronu czytelników. Tak narodziła się idea spotkań „Z bibliotecznej półki...”. Pierwsze spotkanie w kwietniu 1997 r. odbyło się przy okazji promocji 3 tomu „Bibliografii Województwa Ciechanowskiego”. Mówiono wtedy ogólnie o zbiorach i informacji o regionie, prezentowano czasopiśmiennictwo i wydawnictwa własne Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej. Kolejne spotkania poświęcono wybitnym ludziom Ziemi Ciechanowskiej, wydarzeniom jakie miały tu miejsce, zabytkowym obiektom itp. Zaproszeni prelegenci: historycy, regionaliści, nauczyciele, bibliotekarze, księża przybliżali więc postaci M. K. Sarbiewskiego, Z. Kraszińskiego, A. Świętochowskiego, B. Kicińskiego, S. Żeromskiego, B. Prusa, H. Rudnickiej, św. Stanisława Kostki, Z. Morawskiej, J. Dziubińskiej, S. Chełchowskiego, M. Konopnickiej i wielu innych, a ponadto tematykę wojen napoleońskich, powstania styczniowego, walk 1920 r., konspiracji w czasie II wojny światowej, zabytków i kultury północnego Mazowsza.

Spotkania biblioteczne początkowo były organizowane nieregularnie. W ostatnich latach jest to 6 spotkań w roku. Wszystkie mają podobny program: prelekcja zaproszonego gościa, omówienie przez bibliotekarkę zbiorów związanych z tematem, zdjętych „z bibliotecznej półki” i zgromadzonych na okolicznościowej wystawie i dyskusja. Często też zapraszana jest młodzież z miejscowych szkół, która recytuje wiersze omawianego poety, czyta wybrane teksty literackie, były nawet inscenizacje utworów. Jedno spotkanie w roku – najczęściej grudniowe – jest spotkaniem autorskim ze współczesnym, lokalnym twórcą. Swoje poezje prezentował S. Żagiel, S. Kęsik, legendy A. Borkowski, piosenki W. Gęsiński.

Cieszymy się, że spotkania są bardzo życzliwie przyjmowane przez ciechanowską publiczność. Niewielka sala czytelników BPP w te środowe wieczory gromadzi wtedy od 40 do 60 i więcej osób w różnym wieku (rekord padł na ostatnim spotkaniu), którzy nie tylko słuchają, ale również dyskutują, uzupełniają i prostują przekazywane informacje oraz... podpowiadają tematy następnych spotkań. Jako organizatorzy nie mamy problemów z zapewnieniem prelegentów. Codzienna praca bibliograficzna daje nam dużą wiedzę, pomagającą dotrzeć do osób, którzy – mamy nadzieję – traktują wystąpienie w bibliotece jako przyjemność i znając sytuację finansową naszej placówki, robią to bezinteresownie. Uczestnicy spotkań to osoby zainteresowane tematem, ci którym problemy „małej ojczyzny” są bliskie i chcą o nich słuchać, czytać i rozmawiać (także w kularach). Docierają do nas głównie z Ciechanowa i okolic, a nawet z sąsiednich miast (Mławy, Przasnysza), często przynosząc w darze nowe publikacje, które wzbogacają nasze zbiory.

Mamy nadzieję, że spotkania będą nadal się odbywać ku zadowoleniu ich uczestników i satysfakcji bibliotekarzy, a biblioteczne półki będą nadal zapełniane cennymi zbiorami kużytkowej czytelników.

BARBARA BIELASTA

W wiejskiej bibliotece

Gminna Biblioteka Publiczna w Przygodzicach, dużej wsi w południowej Wielkopolsce, to bardzo prężny ośrodek kulturalny. Jest to miejsce otwarte i przyjazne każdemu mieszkańcowi. Oferta biblioteki jest zawsze ciekawa i atrakcyjna. Wystarczy wspomnieć o licznych imprezach kulturalnych, spotkaniach z pisarzami (nie tylko z tymi, którzy są znani, ale i z tymi, którzy swoje korzenie mają w Przygodzicach); wieczory poetyckie, konkursy czytelnicze, wystawy plastycz-

ne umilają czas mieszkańcom. Biblioteczne półki wypełniają prawie trzydziestotysięczny zbiór książek, czytelnia oferuje bogaty wachlarz prasy lokalnej, ogólnokrajowej; oczywiście komputeryzacja „ma się dobrze” i sprzyja pracy bibliotekarskiej.

Instytucja nasza czynnie włączyła się w trwające kilka miesięcy obchody 600-lecia wsi Przygodzice. Miały tutaj miejsce mniejsze wystawy ukazujące historię i dzień dzisiejszy Przygodzic,

biblioteka m.in. przyczyniła się do wydania foliery o sześćsetletniej historii wsi.

Natomiast 20 października 2003 r. Gminna Biblioteka Publiczna udostępniła przytulne wnętrza rzeźbom Chrystusa, świętym oraz przydrożnym krzyżom reliefowym.

„Dzieje narodu są przede wszystkim dziejami ludzi” – powiedział Jan Paweł II w homilii w Warszawie w 1979 r., bo „nie sposób zrozumieć dziejów narodu polskiego (...) – bez Chrystusa”. Te słowa stanowiły motto wystawy rzeźby Pawła Brylińskiego w fotografii i książce Ewy Chmielewskiej – członka Społecznego Komitetu Ratowania Rzeźby Sakralnej Pawła Brylińskiego. Ten rzeźbiarz – samouk żył w XIX w. na ziemiach południowej Wielkopolski w małej wsi Masanów, niedaleko Ostrowa Wielkopolskiego. Warsztat ludowego snycerza jest przebogaty. Ukazuje nam kompozycje ikonograficzne na krzyżach i słupach. Oprócz tego P. Bryliński rzeźbił przydrożne wolnostojące świątki: Jezusa na krzyżu, Chrystusa Frasobliwego, Chrystusa Nazareńskiego, Pannę Marię i licznych świętych. Jego znakomite rzeźby kultowe niejako spełniły życzenia papieża Leona XIII, który w VIII w. pragnął, by chrześcijanie stawiali krzyże u rozstajnych dróg. Lud wielkopolski przydrożne krucyfiksy zwał „Bożymi

Mękami”. Zwyczaj ten rozpoczął się na polskich ziemiach w XVII w., a nasiliło się świątkarstwo w XIX w.

W południowej części Wielkopolski zachowały się liczne krzyże, kapliczki. Okolice Ostrowa Wielkopolskiego i Odolanowa usiane są nimi! „Mistrz z Masanowa” – Paweł Bryliński (1814-1890) – swoje rzeźby sakralne stawiał nie tylko w kościołach, ale i na drogach, rozdrożach, w lasach, na cmentarzach. Drewniane snycerskie dzieła nadają estetyki naszej rzeczywistości. Również przechowywane są w Muzeach w Poznaniu, Kaliszu, Krotoszynie, Odolanowie, a nawet w Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy (Oddział Wielkopolskiego Parku Etnograficznego w Gnieźnie).

Wieczór wśród *Świętych na polskich drogach*, bowiem tak zwięź się książka E. Chmielewskiej, był ucztą duchową i estetyczną dla licznie zebranych słuchaczy.

Prawdą jest, że kultura będzie trwała, ale każde pokolenie musi od nowa zostać przekonane o wartości jej dóbr. O tym zawsze pamięta się w Gminnej Bibliotece Publicznej w Przygodzicach.

ELŻBIETA FABISZAK-GAWROŃSKA

Gminna Biblioteka Publiczna
w Przygodzicach

Co warto zobaczyć w mieście akademickim?

Od kilku lat obserwujemy pogłębiające się różnice między poziomem materialnym bibliotek szkolnych czy publicznych, a tym w bibliotekach akademickich. Wynikają one nie tyle ze szczególnej *prosperity* tych ostatnich, ile z niedoinwestowania tych pierwszych. Przyczyny tego niedoinwestowania są znane. Chcę tu jedynie zwrócić uwagę na przykre konsekwencje tego stanu rzeczy. Bywa, że bibliotekę, w której pracuję, odwiedza grupa dzieci i młodzieży szkolnej. Notabene, bardzo sobie cenimy te wizyty, bo to przecież nasi potencjalni klienci, lecz nie tylko dlatego. Uważamy bowiem, że dzięki takiej współpracy mamy swój skromny wkład w kształtowanie kultury informacyjnej tych młodych ludzi. Goście z reguły bardzo się dziwią temu co widzą. Dziwią się, bo przywykli do kojarzenia biblioteki najczęściej z ciasnym pomieszczeniem, które, nawiązując do barwnego opisu prof. Jacka Wojciechowskiego, mucha obleci w cztery minuty, gdzie bibliotekarka jest panią Marzeną, a użytkownik np. Tomkiem z piątej be. Katalogu się nie używa, bo i tak wszyscy wiedzą co jest i gdzie. Bibliotekarze robią co mogą, aby te miejsca były przyjazne i dobrze zorganizowane. Z doświadczenia wiem, że to się udaje. Pamiętam, że jednym z dwu

ulubionych miejsc naszego syna w szkole podstawowej była, obok szkolnego boiska, właśnie szkolna biblioteka. Jednak nawet największe zaangażowanie nie zastąpi braku pieniędzy. Dlatego młodzi ludzie dorastający wśród tej finansowej miserii bibliotecznej mają spore kłopoty z oswojeniem się z nową jakością, którą spotykają później w bibliotece akademickiej. Objawia się to nierzadko niechęcią do korzystania z usług biblioteki, a w skrajnych przypadkach niepokojem, obawą czy wręcz lękiem opisywanym w literaturze jako *library anxiety*. Niechęć do korzystania z usług biblioteki ma oczywiście szersze uwarunkowania, ale wydaje się, że przyczyny opisane wyżej kształtują ją w sposób istotny. Dlatego zachęcam nauczycieli do włączania w programy wycieczek do miast akademickich także zwiedzania bibliotek. W nowoczesnie zorganizowanych bibliotekach młodzież uświadamia sobie elementarne problemy związane ze współczesnym użytkowaniem informacji. Tam dobrze widać, że biblioteka jest miejscem, w którym w sposób profesjonalny próbuje się ujarzmić bodaj największy żywioł naszych czasów – informację. Stąd te, niekiedy wyrafinowane systemy elektroniczne porządkujące informacje, a następnie umożliwiające jej wydobycie

z systemu stosownie do potrzeb. To uświadamia uczniom, że aby się bronić przed informacyjnym żywiołem, należy doskonalić umiejętności pozyskiwania potrzebnej informacji, niezależnie od tego

czy znajduje się ona w Internecie czy w elektronicznym katalogu biblioteki.

JOLANTA SOBIELGA

Biblioteki filatelistyczne

Biblioteki filatelistyczne zakładane są zazwyczaj przy muzeach poczty i telekomunikacji jako instytucje powołane do gromadzenia, opracowywania, przechowywania oraz udostępniania księgozbiorów o tematyce filatelistycznej.

Największy księgozbiór filatelistyczny w Polsce znajduje się w bibliotece przy **Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu**. Projekt założenia Muzeum powstał w 1919 r.; jednak dopiero sześć lat później zostało ono otwarte dla zwiedzających. W okresie II wojny światowej zbiory muzealne częściowo uległy zniszczeniu lub rozproszeniu. Po wojnie Muzeum wznowiło działalność w 1956 r. Posiada pięć działów: pocztowy, filatelistyczny, teletechniczny, bibliotekę oraz archiwum. W bibliotece zgromadzono literaturę o tematyce pocztowej i filatelistycznej. Księgozbiór złożony z około siedmiu tysięcy tomów obejmuje: książki, wydawnictwa urzędowe, katalogi znaczków oraz fachowe czasopisma. Zbiory archiwalne liczą około tysiąca dokumentów. Są to: kwity pocztowe, ceduły furmańskie, rachunki, regulaminy, przysięgi pocztylionów, zarządzenia, rewery pocztowe i wiele innych. W pozostałych działach Muzeum można oglądać bogate zbiory znaczków i stempli pocztowych, aparaty telefoniczne i telegraficzne, dziewiętnastowiecz-

ne dylizansy pocztowe oraz inne ciekawe ekspozyty. Od 1986 r. Muzeum wydaje „Rocznik Muzealny” poświęcony historii polskiej poczty.

Do najbogatszych zagranicznych bibliotek filatelistycznych należą:

● **National Postal Museum Library** – mieszcząca się przy Smithsonian Institution Library w Waszyngtonie. Jej księgozbiór liczący czterdzieści tysięcy tomów obejmuje książki, czasopisma, katalogi i dokumenty archiwalne.

● **American Philatelic Research Library** – w State College w Pensylwanii. Jej księgozbiór zawiera czterysta tytułów czasopism filatelistycznych z całego świata, katalogi oraz inne dokumenty.

● **Philatelistische Bibliothek** – w Monachium, ze zbiorami liczącymi czterdzieści sześć tysięcy tomów w dwudziestu jeden językach.

Biblioteki filatelistyczne znajdują się również przy muzeach poczty w: Budapeszcie, Londynie, Madrycie, Ottawie i Sztokholmie.

Literatura:

Encyklopedia Filatelistyczna. Red. nac. T. Hampl. Warszawa 1993.

KINGA POMES

WARSZTATY CZYTELNICZE

Wędrowki Pyzy, czyli piękna nasza Polska cała Scenariusz lekcji bibliotecznej

Lekcję przygotowano z okazji 66. „urodzin” Pyzy Hanny Januszewskiej.

Motto:

*Matulu, matulu, ta Pyza ma oczy!
Ja Pyzę – na tyzę, a ona – jak skoczy!*

CELE OPERACYJNE (przewidywane osiągnięcia ucznia):

– uczeń słucha czytanego głośno przez bibliotekarkę wartościowego tekstu literackiego;

- wzbogaca słownictwo;
- kształci uczucia patriotyczne;
- poznaje mapę Polski;
- nazywa regiony: Mazowsze, Kurpie;
- poznaje polską muzykę ludową oraz kurpiowskie wycinanki;
- poznaje polskie stroje ludowe;
- potrafi poprawnie nazwać figury geometryczne;
- projektuje i wycina serwetkę z kolorowego papieru;

– aktywnie uczestniczy w zaproponowanych zabawach;

– wyrabia nawyk korzystania ze zbiorów biblioteki.

Treści lekcji przygotowano w korelacji poszczególnych przedmiotów: języka polskiego, środowiska, matematyki, muzyki, plastyki.

Odbiorca: dzieci w wieku od 6 do 10 lat.

Czas trwania: ok. 1 godz.

Pomoce

1. Ciekawe materiały do dużej wystawy związanej z tematyką ludową, np. instrumenty muzyczne (akordeon, skrzypce, kontrabas i in.), stare żelazka, młódczerze, snopek żyta, meble ludowe, naczynia, makatki, wycinanki itp.
2. Książki treściowo związane ze sztuką ludową.
3. Książka Hanny Januszewskiej *Pyza na polskich drózkach*.
4. Zestaw dla każdego dziecka: po jednym arkuszu kolorowego papieru i nożyczki.
5. Kaset magnetofonowa lub płyta z piosenkami ludowymi dla dzieci, m.in. „Jadą, jadą dzieci drogą”, „O czarnym baranie”, „Jestem sobie krakowianka” i in.
6. Kaset lub płyta z muzyką Fryderyka Chopina.
7. Duża plansza z konturem mapy Polski, gdzie zaznaczony jest szlak wędrowki Pyzy (od Żelazowej Woli do Gdańska) oraz regiony Polski; wskaźnik;
8. Przebranie dla bibliotekarki prowadzącej spotkanie, najlepiej strój ludowy odpowiedni dla regionu, w którym znajduje się biblioteka.
9. Przebrania dla dzieci: stroje ludowe dla każdego dziecka po jednym oraz dla wychowawcy (można wypożyczyć z Domu Kultury lub przedszkola).
10. Cukierki.

Plan spotkania

1. Powitanie dzieci.
2. Obejrzenie i omówienie wystawy.
3. Głośne czytanie fragmentów książki H. Januszewskiej *Pyza na polskich drózkach* z jednoczesnym wskazywaniem na mapie miast i regionów Polski. W trakcie czytania tekstu o Żelazowej Woli słuchanie muzyki F. Chopina.
4. Przebranie się dzieci i wychowawców w stroje ludowe.
5. Tańce przy muzyce ludowej.
6. Głośne czytanie kolejnych fragmentów tekstu.
7. Wycinanie serwetek.
8. Częstowanie dzieci cukierkami z okazji urodzin Pyzy.
9. Podsumowanie spotkania; utrwalenie poznanych pojęć.
10. Pożegnanie.

Szczegółowy przebieg spotkania

Bibliotekarka wita dzieci ubrana w strój ludowy.

– Witam bardzo serdecznie wszystkie dzieci. Dziś w naszej bibliotece obchodzimy 66. urodziny Pyzy, bohaterki książki Hanny Januszewskiej. Z tej okazji w czytelni znalazło się dużo ciekawych przedmiotów związanych z tematyką ludową. Zapraszam Was do obejrzenia wystawy.

Włączamy kasetę z piosenką „Jadą, jadą dzieci drogą”. Uczniowie zwiedzają wystawę. Wspólnie z dziećmi podajemy nazwy zgromadzonych eksponatów.

– Usiądźcie teraz wygodnie, bo już za chwilę dowiecie się, jak powstała Pyza i jakie miała przygody. Prawdziwe pyzy są to kluski z ziemniaków. Nasza bohaterka jest pyzą niezwykle. Wymyśliła ją w 1938 r. autorka książeczek dla dzieci Hanna Januszewska. W 1956 r. pisarka spisała na nowo jej przygody w książce pt. *Pyza na polskich drózkach*. Posłuchajcie.

Bibliotekarka czyta wybrane fragmenty tekstu:

Mazowiecka gospodyni w wielkiej misie ciasto czyni.

Zaczyniła, rozrobiła, z ciasta – pyzy utoczyła.

Rozpaliła drewna suche, a wiatr – psotnik w komin dmucha:

– Pyz gotuję pelen gar! Zaraz w garze zrobię czar!

[...] Gospodyni gar odstawia. Co z tym garnkiem się wyprawia?

Brdąka, świszczy, gwizdże, gra! Taki dzisiaj humor ma!

Ale Pyzy się udały! Miękkie, pulchne, krągłe, białe...

Pięknie się udały – wiercie! Chodźcie, dzieci! Łyżki bierzcie!

Jedna – krągła... krągła druga... A ta trzecia oczkiem mruga!

– Matulu, matulu! Ta Pyza ma oczy! Ja Pyzę – na łyżę! A ona – jak skoczy!

Hycnie z łyżki na stół! Stoi! I powiada: Ludzie moi,

Tu się nie ma co cudować – wiatr mnie musiał zaczarować!

[...] Dziarska jestem: stać nie mogę! Już bym chciała ruszyć w drogę!

Tylko dajcie mi spódniczki i kabacik, i buciczki!

– Toć my na to, jak na lato! Dajcie Pyzie buty, tato!

A koszulki i kabatka nie poskapi Pyzie matka!

Pięknie, dzieci, wam dziękuję! Od razu się z polska czuję!

Z polska noszę się i chodzę, bo z Mazowsza się wywodzę!

[...] Rwą się naprzód nóżki żwawe – pora ruszać na wyprawę!

– Tak zaczęła się wędrowka Pyzy po Polsce. Podziwiała piękno ojczystej przyrody, wędrowała, wędrowała, aż dotarła do Żelazowej Woli.

Wskazujemy na mapie Żelazową Wólę i Mazowsze. Włączamy płytę z muzyką Fryderyka Chopina.

[...] Muzyką tętni lato w tych łąkach, nad Utratą.

Wiatr dźwięki w dal porywa.

Nagle – cyt. Milknie wszystko.

Z drzew ponad łąką niską fortepian się odzywa.

[...] Dom w Żelazowej Woli wielką muzyką śpiewa.

Drżą gałązki topoli – mazowieckiego drzewa.

Krąg dzieci fortepian otoczył – koncertu słucha szkoła,

A dźwięki walcem uroczym polotnie krążą dokola.

Dom szopenowski i dzieci słońce blaskami zalewa.

Jak klejnot, zda się, dom – świeci przez gęsty szpaler, przez drzewa.

A w kąciku stanął ktoś – jakiś nieproszony gość.

Miał gębusię kraglusienną, słuchał cicho, cichuteńko.

Wyłączamy muzykę.

Po koncercie gwar narasta. Krzyknie ktoś: Hej, pyza z ciasta!

Spójrzcie: tam umyka drzwiami! Pyzo miła, zostań z nami!

– *Przecież już się stąd zbieracie! Już do szkoły powracacie!*

Więc jedź z nami, z szkolną wiarą! Ładuj się do autokaru!

A to ci zabawa! A to ci parada! Pyza, chociaż tłusta – wcale zgrabnie wsiada.

Zasiadła przy oknie. Głęboko: nie spadnie.

Widać ją przez szyby. Bardzo jej tu ładnie.

[...] – Matulu, matulu! Pyza pszenny klusek z nami do Warszawy jedzie autobusem!

Wskazujemy na mapie drogę z Żelazowej Woli do Warszawy.

Już dachów warszawskich widać kształt na niebie...

– *Powiedz, miła Pyzo, dokąd podwieźć ciebie?*

– *Wyśiądę na rynku, obok pięknych sieni, obok staromiejskich warszawskich kamienic.*

[...] Z estrady zabrmi muzyka, tłum – walc poruszy warszawski:

w bruk, w takt zwiewnego walczyka – raz-dwa-trzy – stukną obcaski.

Raz-dwa-trzy... raz-dwa-trzy... A wszystko na palcach!

Raz-dwa-trzy... raz-dwa-trzy... Tańcz, Pyzo, w takt walca!

Obraca się Pyza. Jak szybko! Jak prędko!

Muzycy! Muzycy! Zwolnijcieże tempo!

Lekcja biblioteczna pt. „Wędrowki Pyzy, czyli piękna nasza Polska cała” w MBP – Filia nr 2 w Ozorkowie

Zwolnili muzycy. Lecz Pyza nie zwalnia! Wciąż szybciej i szybciej tańcuje zapalnie!

W walcowym mknie wirze, po mieście mknie mrocznym.

Raz-dwa-trzy... raz-dwa-trzy... w walczyku urocznym.

– Co robiła Pyza w Warszawie? (Dzieci odpowiadają: Tańczyła). Zatańczmy i my na urodzinach Pyzy. Zapraszam Was do tańca, ale przedtem przebrać się w stroje ludowe.

Dzieci i wychowawcy zakładają stroje ludowe, po czym tańczą na „urodzinach” Pyzy w takt

muzyki ludowej (2-3 piosenki). Po tańcu dzieci siadają na dywanie i słuchają ponownie głośnego czytania:

[...] *Świtem – Pyza naprzód kroczy, pogląda ku słońku.*

Wznosi w górę bystre oczy, gada do skowronków.

Jedna dróżka – do Pułtusza, druga – na Ciechanów:

I ta pusta. I ta pusta, bo to jeszcze rano.

Wskazujemy na mapie Pułtusk i Ciechanów.

[...] *Piękna leśna droga, piękna leśna stezca, piękna, szumna, dumna Puszcza Myszyniecka.*

Idzie Pyza lasem, huknie sobie czasem,

Echo jej odpowie z gąszczów leśnym basem.

Wskazujemy na mapie Puszcę Myszyniecką i Kurpie.

– Dotarła Pyza na Kurpie. Tam spotkała kurpiowską gospodynię.

[...] *Aleś, Pyzo piękna! Aleś, Pyzo, ładna!*

Tak krągłej gębusi nie ma panna żadna!

[...] *Siedźże, Pyzo, w świetle. Przywołamy Hankę.*

Hanka robi – wedle Pyzy – wycinankę.

*Bo przecież celuje wśród wszystkich Kurpianek
W robocie pisanek, pięknych wycinanek.*

Siedzi zgrabna Hanka. Tnie papier na paski,

Z papierowych pasków wycina obrazki:

*Owieczki, serduszka, kokoszki, kogutki
I okrągłą Pyzę na nóżkach tłuściutkich.*

[...] *Pyza się do pięknych wycinanek śmieje,*

opowiada na głos swej wędrowki dzieje.

Co Pyza opowie – to wycina Hanka.

Oto „Podróż Pyzy” – nowa wycinanka.

– Spróbujmy i my wykonać taką kurpiowską wycinankę.

Rozdajemy nożyczki i kolorowy papier. Pokazujemy dzieciom, jak należy złożyć papier i wycinać serwetkę. Przy okazji powtarzamy nazwy figur geometrycznych: wycinamy trójkąty, kwadraty itd. Po skończonej pracy dzieci ponownie siadają na dywanie.

Wiele pięknych miejsc zwiedziła Pyza podczas swej wędrowki po Polsce. W Białowieży spotkała żubry, a w Toruniu jadła pyszne toruńskie pierniki. O wszystkich przygodach Pyzy dowiecie się z książki Hanny Januszewskiej *Pyza na polskich dróżkach*. Tę i wiele innych książek można wypożyczyć w bibliotece.

Pokazujemy zgromadzone na wystawie książki. Zachęcamy dzieci do korzystania ze zbiorów biblioteki. Na zakończenie częstujemy dzieci urodzinowymi cukierkami. Dzieci zdejmują ludowe stroje. Ciekawie minęła im godzina spędzona w bibliotece!

DANUTA TRZCIŃSKA

ZOFIA ŚLABA

MBP Filia nr 2 Ozorków

Komunikacja interpersonalna

Propozycje zajęć warsztatowych

Temat: Poznajemy siebie

1. Ćwiczenie relaksacyjne:

Uczniowie mają namalować ludzika składającego się z 10 elementów figur (koła, trójkąta, prostokąta). Następnie liczą ilość użytych poszczególnych figur i obliczają jaki jest ich procent.

Legenda:

● koło – rozum

● prostokąt – pracowitość

● trójkąt – poczucie humoru

Podsumowanie – interpretacja wyników w odniesieniu do siebie.

2. Siadamy w kręgu – uczniowie po kolei opowiadają o sobie krótką historię, przytaczają formy imienia, przedstawiają swoje zainteresowania.

3. Opowiadamy wspólnie historię. Uczniowie siedzą w kole, tworzymy opowieść poprzez dopowiadanie kolejno po jednym zdaniu.

Temat: Jak ludzie się porozumiewają

1. Uczniowie podzieleni są na grupy. Każda z grup prezentuje krótką historię lub scenę (np. przysłowie, tytuł filmu itp.) za pomocą komunikacji niewerbalnej. Pozostali odgadują prezentowaną scenę.

Wniosek:

Najdoskonalszym sposobem porozumiewania się jest komunikacja werbalna – język.

2. Pokaż swoje emocje – takie zadanie mają uczniowie, którzy poprzez komunikację niewerbalną pokazują radość, strach, niepewność itp.

Wniosek:

Komunikacja niewerbalna dostarcza informacji o uczuciach.

Temat: Warunki dobrego komunikowania się

1. W zadaniu uczestniczą dwie osoby, pozostali uczniowie nie znają wyznaczonego zadania,

pozostają jedynie obserwatorami. Jedna z wybranych osób opowiada o przeczytanej książce, druga ma aktywne słuchać, czyli pokazać werbalnie i niewerbalnie zainteresowanie.

Wniosek:

Umiejętność aktywnego słuchania wzmocniły relację z partnerem (np. kontakt wzrokowy, podtakiwanie, dopytywanie).

2. W ćwiczeniu uczestniczą dwie osoby: jedna opowiada z zachwytem, jaki piękny film obejrzała, druga wykazuje zdumienie. Pozostali uczniowie obserwują.

Wniosek:

Postawa odbiorcy wpłynęła zniechęcająco na rozmówcę. Aktywne słuchanie wspomaga podtrzymywanie dobrych relacji.

Temat: Asertywność

1. Zadanie, w którym uczestniczą dwie osoby, pozostali uczniowie obserwują przebieg. Jedna

z wybranych osób nakłania drugą do palenia papierosów, druga ma wykazać się asertywnością.

Wniosek:

Umiejętności asertywności dają ogromną satysfakcję, możemy bowiem wyrazić swoje uczucia, nie obrażając innych.

2. Zadanie.

Burza mózgów – grupa definiuje następujące typy zachowań: nieasertywne, asertywne, agresywne. Prowadząca zwraca uwagę na takie elementy zachowania jak: kontakt wzrokowy, ton głosu, postawa. W małych grupach uczniowie ustalają w jakich sytuacjach mają trudności z zachowaniami asertywnymi. Grupy prezentują to do czego doszły.

Wniosek:

Umiejętności asertywności dają możliwość wyrażania własnych uczuć jednocześnie nie obrażając innych.

ROMANA BULANDA-FRĄCZKIEWICZ

ZESTAWIENIE BIBLIOGRAFICZNE

Korupcja we współczesnym świecie

Korupcja stała się jednym z ważniejszych problemów życia społecznego w Polsce i dlatego stoi w centrum uwagi opinii publicznej. W świetle danych Banku Światowego Polska stała się krajem dość mocno skorumpowanym, a zjawisko to systematycznie narasta¹.

W kraju toczą się dyskusje, organizuje się seminaria oraz konferencje na temat zapobiegania i zwalczania korupcji. Obszary, gdzie nadużycia są największe, są dobrze znane: duże budowy, przemysł zbrojeniowy, lotniczy, paliwowy i wydobywczy. Niestety „rak” korupcji dotyka już i inne sfery – zamówienia publiczne, działalność administracyjną wszystkich szczebli i samorządów lokalnych, proces prywatyzacji, działalność funduszy i agencji pozabudżetowych, pełne niejasności przepisy podatkowe, działalność służby zdrowia, policji i wymiaru sprawiedliwości². Niestety w parlamencie polskim nie udało się próba uchwalenia nowej ustawy antykorupcyjnej. Fundacja Batorego stworzyła w Polsce Program przeciw Korupcji.

Deklaracja Paryska, którą podpisują znani przedstawiciele wymiaru sprawiedliwości krajów Unii Europejskiej wzywa do walki z korupcją na poziomie narodowym i międzynarodowym³.

Zainteresowanie społeczeństwa nadużywaniem władzy dla celów prywatnych i szczerzeniem się łapówkarstwa jest ogromne. Czytelnicy odwiedzający PBP w Pile również żywo się tym zjawiskiem interesują. Wychodząc naprzeciw temu zapotrzebowaniu sporządziłam poniższe zestawienie bibliograficzne.

Wydawnictwa zwarte

1. **Korupcja w życiu społecznym** / pod red. Jacka Kurczewskiego i Beaty Łaciak. Warszawa: ISP, 2000

¹ K. Z. Sowa: *Demokracja i korupcja*. „Znak” 2002 nr 6 s. 79.

² J. Pilczyński: *Korupcja jak trąd*. „Rzeczpospolita” 2002 nr 41 s. A. 8.

³ R. Sołtyk: *Zdłusmy korupcję*. „Gazeta Wyborcza” 2003 nr 143 s. 1.

2. **Korupcja w życiu publicznym** / Zbysław Dobrowolski. Zielona Góra: „Organon”, 2001

3. **Korupcja i rządy: przyczyny, skutki i drogi reform** / Susan Rose-Ackerman. Warszawa: Fundacja Batorego „Sic”cop., 2002

4. **Korupcja i przywilej: zarys teorii i praktyki** / Kazimierz Tarchalski. Warszawa: „Semper” cop., 2000

5. **Korupcja** / Andrew Klavan. Warszawa: „Świat Książki”, 2000

6. **Korupcja: problem społeczno-moralny**: praca zbiorowa / oprac. Alojzy Marcol. Opole: Wydaw. Św. Krzyża, 1992

7. **Oszustwa bez tajemnic: korupcja w Unii Europejskiej** / Paul van Buitenen. Wrocław: EON, 2002

8. **Walka z korupcją: strategie działań antykorupcyjnych dla Polski i doświadczenia międzynarodowe** / oprac. Marta Michalska, Krystyna Olechowska. Warszawa: Biuro Banku Światowego w Polsce, 2000

Artykuły z czasopism

1. **Aby nie brnąć w absurd: korupcja** / Antoni Kamiński // „Prawo i Życie”. – 2001, nr 2, s. 35-39

2. **Afery warszawskie** / Piotr Bączek, Witold Starnawski // „Głos”. – 2002, nr 42, s. 6-7

3. **Antykorupcyjne rozwiązania w polskim prawodawstwie** / Aneta Garbacik // „Służba Pracownicza”. – 2000, nr 5, s. 1-7

4. **Bajka o darach zwyczajowo przyjętych** / Adam Michalski // „W Drodze”. – 2001, nr 4, s. 60-66

5. **Ból lekarza, zmowa pacjenta: jak naprawić służbę zdrowia** / Józef Maria Ruszar // „Rzeczpospolita”. – 2002, nr 28, s. A. 7

6. **Brudy w lubelskiej policji** / Izabella Wlazłowska // „Przegląd”. – 2002, nr 2, s. 58-60

7. **Cena korupcji** / Janusz A. Majcherek // „W Drodze”. – 2001, nr 4, s. 51-59

8. **Chłopska dola** / Joanna Solska // „Polityka”. – 2002, nr 26, s. 3-6, 8-9 (o prywatnych interesach chłopskich polityków)

9. **Choroba brudnych rąk** / Leszek Balcerowicz // „Wprost”. – 1999, nr 17, s. 50-51

10. **Czekając na urzędnika** / Andrzej Koraszewski // „Kultura”. – 2000, nr 6, s. 84-97

11. **Czy w Polsce jest przyzwolenie na korupcję** / Ewa Nalewajko // „Więź”. – 1998, nr 9, s. 38-44

12. **Demokracja i korupcja** / Kazimierz Z. Sowa // „Znak”. – 2002, nr 6, s. 79-93

13. **Dziwne przypadki toruńskiego sądu** / Anna Marszałek, Grażyna Rakowicz // „Rzeczpospolita”. – 2002, nr 258, s. A. 4

14. **Eldorado polityków: o korupcji w polskiej polityce** / Andrzej Czarnecki // „Gazeta Wyborcza”. – 2002, nr 40, s. 7-8

15. **Farsa Rywina** / Dorota Macieja, Jarosław Gajewski // „Wprost”. – 2003, nr 4, s. 16-20

16. **Fiskalna korupcja** / Jan Kazimierz Kruk // „Tygodnik Solidarność”. – 2002, nr 39, s. 28-29

17. **Granice zaradności publicznej: paragrafy antykorupcyjne a pozycja prawna radnego** / Ewa Góra // „Prawo i Życie”. – 2001, nr 8, s. 20-26

18. **Handel blachami** / Rafał Pleśniak, Dariusz Prosiecki // „Wprost”. – 2002, nr 9, s. 26 (o korupcji w handlu uszkodzonymi samochodami)

19. **Korupcja jako problem teoretyczny i społeczno-ekonomiczny** / Krzysztof Nowakowski // „Ruch Prawno-Ekonomiczny”. – 1996, nr 2, s. 77-94

20. **Korupcja jako symptom instytucjonalnej niewydolności państwa** / Antoni Z. Kamiński // „Kontr. Państwa”. – 1997, nr 6, s. 3-15

21. **Korupcja jako trąd** / Jerzy Pilczyński // „Rzeczpospolita”. – 2002, nr 41, s. A. 8

22. **Korupcja po polsku** / Sylwia Szparkowska // „Rzeczpospolita”. – 2003, nr 207, s. A. 1, 2, 4, C. 1

23. **Korupcja przeciwko wolności** / Maciej Zięba // „Rzeczpospolita”. – 2001, nr 51, s. A. 9

24. **Korupcja: przegląd wybranych koncepcji** / Maciej Tymiński, Piotr Koryś // „Ekonomia”. – 2002, nr 6, s. 166-193

25. **Korupcja w krajach transformacji: najnowszy raport Banku Światowego** / Alina Hussein // „Kontr. Państwa”. – 2000, nr 5, s. 88-94

26. **Korupcja w resorcie zdrowia** // „Rzeczpospolita”. – 2003, nr 110, s. A. 1, 2, 5

27. **Korupcja w skarbowce** / Józef Jerzy Jurecki // „Gazeta Wyborcza”. – 2002, nr 265, s. 15-16

28. **Korupcja – zero tolerancji** / Mirosław Sekuła: rozmowę przeprowadził Marzanna Stychlerz-Kłucińska // „Tygodnik Solidarność”. – 2003, nr 24, s. 10-11

29. **Ktoś daje, ktoś bierze** / Andrzej Chmielewski // „Nowe Życie Gospodarcze”. – 2000, nr 17, s. 12

30. **Kwiaty, koniak, koperta – opłaty nieformalne w ochronie zdrowia** / Michał Sitek // „Polityka Społeczna”. – 2002, nr 10, s. 34-37

31. **Lewa kieszeń profesora** / Michalina Nowak // „Przegląd”. – 2002, nr 48, s. 36-37

32. **Łapaj złodzieja: aferomania jest na rękę wszystkim Polakom** / Rafał A. Ziemkiewicz // „Wprost”. – 2002, nr 26, s. 26-28

33. **Mafia celna** / Stanisław Janecki, Ewa Ornacka // „Wprost”. – 2001, nr 3, s. 26-29

34. **Na szaro: afery polskie** / Jacek Żakowski // „Gazeta Wyborcza”. – 2002, nr 68, dodatek magazyn nr 12, s. 21-23

35. **O korupcji** / Bronisław Łagowski // „Nowe Życie Gospodarcze”. – 2001, nr 2, s. 20

36. **Odwrócony?: wojna prokuratury z policją a gangsterzy górą** / Piotr Pytlakowski // „Polityka”. – 2002, nr 11, s. 24-26

37. **Pazerni krewniacy: korzenie korupcji** / Alvin Toffler, Heidi Toffler // „Rzeczpospolita”. – 2002, nr 126, s. A. 6

38. **Polska przekrętem stoi** / Dariusz Hybel // „Najwyższy Czas”. – 2002, nr 26, s. XVIII-XIX

39. **Polska rzeczywistość** / Andrzej Więckowski // „Odra”. – 2001, nr 9, s. 17-2

40. **Posmarujesz – pojedziesz** / Ryszard Kamiński, Marcin Kowalski // „Wprost”. – 2001, nr 25, s. 26-312 (dotyczy egzaminów na prawo jazdy)

41. **Rak schodzi w dół** / Grażyna Kopińska // „Gazeta Wyborcza”. – 2002, nr 40, s. 8-9

42. Rola najwyższych organów kontroli w walce z korupcją / Alina Hussein // „Nowe Życie Gospodarcze”. – 2001, nr 4, s. 4-7

43. Sami swoi – korupcja w FIFA / Andrzej Łozowski, Krzysztof Rawa // „Rzeczpospolita”. – 2002, nr 126, S. A. 6

44. Specjaliści od układów / Paweł Walewski // „Polityka”. – 2001, nr 4, s. 32-33 (dotyczy korupcji w kształceniu lekarzy)

45. Szkoła dawania łapówek: korupcja w oświacie / Andrzej Stankiewicz // „Rzeczpospolita”. – 2000, nr 255, s. A 1, 6

46. Świat walczy z korupcją / Teresa Radziwińska // „Nowe Życie Gospodarcze”. – 1999, nr 7, s. 24-25

47. Terror koncesji / Eliza Michalik // „Gazeta Polska”. – 2002, nr 9, s. 7

48. Trzygłowy smok / Oktawia Górniak // „Rzeczpospolita”. – 2000, nr 301, s. C. 4

49. Źpiory korupcji // „Literatura”. – 1996, nr 3, s. 51-53

50. W sieci hipermarketów: raport NIK / Ireneusz Lisiak // „Nowa Myśl Polska”. – 2002, nr 46, s. 13

51. Wobec korupcji / Władysław Stasiak // „Kontr. Państwa”. – 2002, nr 2, s. 118-126

52. Wolność i korupcja / Leszek Balcerowicz // „Wprost”. – 2003, nr 5, s. 50-51

53. Wpływ zachowań korupcyjnych na prawidłowości aktu administracyjnego / Robert Gałęski // „Samorząd Terytorialny”. – 2000, nr 7/8, s. 78-87

54. Wszędzie obecna, ale nie wszędzie bezkarna: korupcja / Teresa Kuczyńska // „Tygodnik Solidarność”. – 1999, nr 15, s. 8-9

55. Wypustki korupcji / Elżbieta Misiak // „Rzeczpospolita”. – 2002, nr 179, s. A. 6

56. Zduśmy korupcję / Robert Sołtyk // „Gazeta Wyborcza”. – 2003, nr 143, s. 1

Program przeciw korupcji Fundacji Batorego (dostępny w Internecie)

● Raport: opinia publiczna i przedsiębiorcy o korupcji / Anna Kubiak. – 2003 (PDF 650 KB)

● Raport: opinia publiczna i urzędnicy o korupcji w samorządach. – 2002 (PDF 361kb)

● Raport: korupcja i polityka antykorupcyjna / Małgorzata Fuszara, Grażyna Kopińska, Jacek Kurczewski. – 2002 (PDF 2,2 MB)

BEATA WALCZAK

Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Piłce

Pożegnania

JANINA CYGAŃSKA
(1921-2003)

Janina Cygańska, Honorowy Członek Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, długoletnia, emerytowana wicedyrektor Biblioteki Publicznej

m.st. Warszawy, oddana całym sercem Bibliotece i sprawom bibliotekarstwa zmarła 19 października 2003 r.

Jeszcze miesiąc temu uczestniczyła wspólnie z nami w V Forum SBP w Nałęczowie, poświęconemu przyszłości SBP, podkreślając swoją obecnością jak bardzo to dla Niej ważne. Na ostatnim posiedzeniu Komisji Odznaczeń i Wyróżnień ZG SBP była jak zawsze pogodna i uśmiechnięta. Taką Ją zapamiętamy.

Pani Janina urodziła się w Warszawie i tu spędziła całe swoje życie. Uczyła się w Gimnazjum im. Leonii Rudzkiej, a od 1939 r. na kompletach tajnego nauczania w Liceum Humanistycznym im. Aleksandry Piłsudskiej na Żoliborzu, gdzie w 1941 r. uzyskała maturę.

Od wczesnej młodości związana była z Robotniczym Towarzystwem Przyjaciół Dzieci w Warszawie. W marcu 1940 r. rozpoczęła pracę w bibliotece dziecięcej Oddziału Żoliborskiego Towarzystwa, biorąc także udział w organizacji społecznej opieki i pomocy dla dzieci.

Pracując, jednocześnie uzupełniała swoje wykształcenie. W 1942 r. ukończyła 5-miesięczny kurs bibliotekarski zorganizowany przez konspiracyjny Związek Bibliotekarzy Polskich, a w 1943 r. rozpoczęła studia na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warszawskiego (sekcja historyczna). Studia ukończyła po zakończeniu wojny, uzyskując w 1950 r. dyplom zawodowy.

Przez cały okres okupacji pracowała w organizacjach społecznych, niosących pomoc dzieciom. W czasie powstania warszawskiego była ranna. Po wyzwoleniu objęła ponownie kierownictwo w bibliotece RTPD na Żoliborzu, a także prowadzenie świetlicy.

Zorganizowana przez panią Janinę i prowadzona z wielkim oddaniem biblioteka dla dzieci stała się wkrótce placówką wzorcową i stanowiła warsztat metodyczny dla bibliotekarek pracujących w bibliotekach dziecięcych. Pani Janina często wspominała ten okres swojej pracy; pamiętała z imienia i nazwiska stałych czytelników biblioteki dziecięcej. Uczyła ich miłości do książki, szacunku dla historii, a także patriotyzmu. Przez wiele lat wspólnie z nimi odwiedzała w kolejne rocznice powstania warszawskiego groby powstańców i miejsca pamięci narodowej. O Niej, z tamtego okresu, także zachowano pamięć. Jarosław Abramow Newerły w jednym z fragmentów swojej książki pt. *Lwy mojego podwórka*, opisując życie żoliborskiego osiedla mieszkaniowego WSM, wspomina, że działały tam: świetnie wyposażona czytelnia i wypożyczalnia książek prowadzone przez wybitnych bibliotekarzy. Pisze, że „pracowała tam przez wiele lat Janina Cygańska, uczennica mojej mamy”.

Po przejściu w 1951 r. biblioteki dziecięcej i świetlicy przez szkołę pani Janina przez kolejne cztery lata pracowała w naukowej Bibliotece Instytutu Chemii Ogólnej.

Z Biblioteką Publiczną m.st. Warszawy związała się 1 lutego 1956 r., obejmując kierownictwo Działu Uzupełniania Zbiorów. Działem tym kierowała przez siedemnaście lat, dbając o racjonalne gromadzenie księgozbioru Biblioteki i prowadząc wymianę międzybiblioteczną zbiorów, a także gospodarkę drukami zbędnymi. Uczestniczyła w różnych formach szkolenia i doskonalenia zawodowego organizowanych w Bibliotece, przekazując swoją wiedzę i doświadczenie młodym bibliotekarzom, a także studentom bibliotekoznawstwa podczas rocznych praktyk. Sama także podnosiła swoje kwalifikacje, uzyskując w 1959 r. tytuł magistra bibliotekoznawstwa na Uniwersytecie Łódzkim, a w 1966 r. decyzją Ministra Kultury i Sztuki została powołana na stanowisko kustosa dyplomowanego. Jako wysoko kwalifikowana specjalistka kierowała lub brała udział w pracach wielu komisji i zespołów problemowych w Bibliotece na Koszykowej, a także w innych bibliotekach warszawskich.

Od stycznia 1973 r., aż do przejścia na emeryturę, tj. do 31 maja 1983 r. pełniła funkcję wicedyrektora Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy. Była odpowiedzialna za funkcjonowanie i pracę merytoryczną Biblioteki Głównej. Wniosła duży wkład w organizację udostępniania zbiorów w oddanym do użytku nowym budynku prze-

znaczonym na czytelnie, tzw. plombie. Czuwała nad utrzymaniem wysokiej rangi Biblioteki wśród polskich bibliotek, przywiązując szczególnie dużą wagę do tego, aby Biblioteka była przyjazna dla użytkowników i podnosiła jakość usług bibliotecznych. Miała bardzo dobry kontakt zarówno z pracownikami, jak i kadrą kierowniczą. Szczególną opieką otaczała młodych pracowników, zachęcając ich do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Mobilizowała, zwłaszcza kierowników działów do podejmowania prac badawczych i publikacji związanych z Biblioteką. Sama była autorką wielu opracowań książkowych i artykułów opublikowanych w czasopiśmie zawodowych.

Jej niezwykła pracowitość, skromność, kultura osobista i życzliwość dla ludzi sprawiły, że cieszyła się powszechnym szacunkiem i autorytetem, a także sympatią. Znana i ceniona w środowisku bibliotekarskim, brała udział w niemal wszystkich inicjatywach i przedsięwzięciach dotyczących bibliotekarstwa polskiego. Po przejściu na emeryturę przez kilka lat pracowała w niepełnym wymiarze czasu pracy w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego.

Równoległe z pracą zawodową Janina Cygańska była bardzo zaangażowana w pracę społeczną. Poczynając od działalności w Związku Nauczycielstwa Polskiego i Dzielnicowym Ośrodku Metodycznym Pracy Pozaszkolnej na Żoliborzu w latach 1949-1951, do trwającej całe życie, a zapoczątkowanej w 1947 r. niezwykle aktywnej pracy w Związku Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich - przemianowanym w grudniu 1953 r. w Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Pełniła w ciągu tego długiego okresu wiele odpowiedzialnych funkcji, m.in.: dwukrotnie była sekretarzem generalnym ZG SBP w latach 1963-1966 oraz 1972-1976, I wiceprzewodniczącą SBP w latach 1976-1979, przewodniczącą Komisji Odznaczeń i Wyróżnień w latach 1981-1985, a w kolejnych kadencjach wiceprzewodniczącą tej komisji. Od 1985 r. była członkiem Głównego Sądu Koleżeńskiego, a od 1997 r. do ostatnich swoich dni pełniła funkcję przewodniczącej tego gremium. Była też do końca przewodniczącą Zespołu Historyczno-Pamiętnikarskiego przy Zarządzie Okręgu Stołecznego SBP i przewodniczącą Komitetu Redakcyjnego serii <Bibliotekarze polscy we wspomnieniach współczesnych>, opracowywanej i wydawanej staraniem tego Zespołu.

Była także związana z innymi organizacjami i towarzyszami m.in.: Polskim Czerwonym Krzyżem, Towarzystwem Przyjaciół Książki, Towarzystwem Przyjaciół Warszawy. Była członkiem Państwowej Rady Bibliotecznej. Przez całe dorosłe życie opiekowała się i niosła pomoc starszym, samotnym osobom potrzebującym takiej pomocy.

Spośród wielu wyróżnień i odznaczeń przyznanych Janinie Cygańskiej za Jej zasługi zawo-

dowe i osiągnięcia społeczne wymienić należy: Medal Zwycięstwa i Wolności nadany w 1947 r., Srebrny Krzyż Zasługi, Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Odznakę Honorową „Za Zasługi dla Warszawy”, Nagrodę Ministra Kultury i Sztuki im. Heleny Radlińskiej I stopnia, Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury”, Honorową Odznakę Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz godność Honorowego Członka SBP.

Będąc na emeryturze, pani Janina nie zapomniała o swojej Bibliotece na Koszykowej. Często uczestniczyła w organizowanych spotkaniach, sesjach, otwarciu wystaw. Uczestniczyła w pracach komitetu redakcyjnego nad jubileuszową publikacją poświęconą Bibliotece z okazji jej 90-lecia. Cieszyła się razem z nami widząc, że Biblioteka modernizuje swoje budynki i unowocześnień swoją warsztat pracy i usługi biblioteczne.

Odejdzie Janiny Cygańskiej to dla Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy i środowiska bibliotekarskiego niepowetowana strata. Straciliśmy wybitnego specjalistę i oddanego Bibliotece, wspańskiego Człowieka. Mnie osobiście będzie bardzo brakowało Jej życiowej mądrości i doświadczenia, a także częstych rozmów. Mogłam zawsze liczyć na Jej życzliwość i radę. Trudno uwierzyć, że już nie spotkamy się na kolejnym zebraniu Komisji Odznaczeń i Wyróżnień Zarządu Głównego SBP, gdzie wspólnie działaliśmy, ani w gmachu Biblioteki na Koszykowej.

Pozegnaliśmy z żalem Janinę Cygańską 24 października 2003 r. na cmentarzu wawrzyszewskim, zachowując w pamięci Jej wyjątkową dobroć i życzliwość. Jej działalność zapisała się na trwałe w dziejach Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy i Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Pozostanie w naszej pamięci.

JANINA JAGIELSKA

Listy, opinie

Wokół czasopism bibliotekarskich

2 lutego 2004 r.

Pani Jadwiga Chruścińska
Redakcja „Poradnika Bibliotekarza”

Ze zdziwieniem przeczytałem Pani komentarz w rubryce „Od redaktora” (nr 1/2004). Dlaczego „Biuletyn EBIB” postrzegany jest jako konkurencja, a nie rozszerzenie oferty adresowanej do bibliotekarzy?

Wymienia Pani przyczyny systematycznego spadku nakładów drukowanych czasopism bibliotekarskich: na ogół wysoka cena poszczególnych numerów; przy jednoczesnym słabym dofinansowaniu bibliotek. Wspomina Pani jednocześnie o walorach „Biuletynu EBIB”. Więc skoro walory – to nie konkurencja, a jeżeli już konkurencja – to jak najbardziej pożądana, oczekiwana i wspierana.

„Biuletyn EBIB” i serwis „Elektroniczna Biblioteka EBIB” to nie ciało obce w bibliotekarskiej Rzeczypospolitej. Mało jest przykładów takiej aktywności jaką przejawiają od lat członkowie Komisji Wydawnictw Elektronicznych przy ZG SBP. Ta Komisja, to także członkowie redagujący i serwis i Biuletyn. Jak zmienia się prenumerata i czytelnictwo prasy fachowej po dalszym wzroście cen (związanych z podwyżką stawek podatku VAT) – łatwo przewidzieć. Z tego co wiemy, od kondycji Wydawnictwa SBP, w tym od liczby sprzedanych książek i wielkości prenumeraty, zależy w b. du-

żym stopniu kondycja finansowa SBP. Ale jeżeli pojawiają się obawy związane ze spadkiem nakładów, a co za tym idzie z pogorszeniem się sytuacji finansowej SBP, to jest to temat do podjęcia przez ZG SBP jeszcze w tym półroczu, poważnej dyskusji dotyczącej wydawanych czasopism i podjęcia nowych decyzji dotyczących działalności gospodarczej SBP.

Postrzeżenie działalności serwisu „Elektroniczna Biblioteka EBIB” oraz „Biuletynu EBIB” w kategoriach konkurencji to błąd.

Elektroniczne czasopisma, elektroniczne wersje czasopism drukowanych powinny być traktowane jako osiągnięcie środowiska. Tylko należy się cieszyć, że nie czekając na odgórne decyzje, zebrał się zespół, dzięki któremu w kwietniu 1999 r. ukazał się pierwszy numer „Biuletynu EBIB”, i to że systematycznie ukazują się kolejne jego numery (52 numer w styczniu 2004 r.) i że jest to wersja angielska „Biuletynu” i serwisu.

Dostęp do serwisu „Elektroniczna Biblioteka EBIB” i „Biuletynu EBIB” rozszerza się wraz z dostępem coraz większej liczby bibliotek do Internetu. Tego nie zatrzymają komentarze i opinie krytyczne i pomijające adres <http://ebib.oss.wroc.pl/>

PIOTR BIERCZYŃSKI

Szanowny Panie Piotrze

Z ogromną uwagą przeczytałem list skierowany do mnie, czyli redaktora naczelnego „Poradnika Bibliotekarza” – dotyczący mojego stosunku do „Biuletynu EBIB”. Podane przeze mnie w notce Od Redaktora („PB” 2004 nr 1) sformułowanie, iż wymienione czasopismo jest konkurencją

dla tradycyjnych periodyków i zagraża ich bytowi nie miało wydźwięku pejoratywnego. Słowo konkurencja ma również brzmienie pozytywne, mobilizujące do działania, inspiracji, stanowi zatem wyzwanie do dalszego twórczego rozwoju. Uważam, iż „Biuletyn EBIB”, który pojawił się na rynku czasopism bibliotekarskich przeszło 5 lat temu, wzbogacił w znaczny sposób ofertę wydawniczą, zwłaszcza poprzez nowoczesną formę, sposób i szybkość przekazywania treści. Dużymi jego walorami są z pewnością: aktualność i szybkość przekazu treści, możliwość dokonywania szybkich zmian i uzupełnień, łatwy kontakt z czytelnikami, tworzenie forum dyskusyjnego a także tanie koszty wytwarzania i dostępność czasopisma z każdego miejsca. Niestety są i negatywy w postaci utrudnionego dostępu do czasopisma (nie wszystkie biblioteki w Polsce posiadają dostęp do Internetu, nadal występuje również bariera technologiczna w zakresie obsługi komputera i sprawnego posługiwania się Internetem). Lektura „Biuletynu EBIB” wymaga zatem obycia z nietradycyjnym dla wielu odbiorców nośnikiem informacji. Obecnie znajdujemy się w okresie współegzystencji obu typów czasopism, które powinny ze sobą współdziałać i wzajemnie się wspierać, konkurując formą, a nie treściami merytorycznymi. Wszystkie czasopisma bibliotekarskie działają w trudnych warunkach lokalowych, sprzętowych i finansowych. I mogą się rozwijać tylko dzięki osobistemu zaangażowaniu zespołów redakcyjnych. „Poradnik” jest piśmie adresowanym do podstawowej kadry bibliotekarskiej zatrudnionej w bibliotekach publicznych, pedagogicznych, szkolnych, w placówkach

połączonych z domami kultury. Z reguły są to biblioteki małe, oddalone od centrów kulturalnych, często pozbawione sprzętu komputerowego, a nawet telefonu. Czytelnicy miesięcznika cenią sobie przystępność drukowanych materiałów, część autorów współpracujących z redakcją wywodzi się ze środowisk lokalnych, do których dociera pismo. „Poradnik Bibliotekarza” jest otwarty na pogłębienie współpracy z redakcją „Biuletynu” w zakresie wymiany ciekawszych tekstów i promocji. W minionych latach drukowaliśmy artykuł o „Biuletynie EBIB” w ramach cyklu: <Nowy Leksykon Czasopism Bibliotekarskich>; obecnie zacinamy współpracę w zakresie przekazywania tekstów dotyczących prawa w bibliotece – drukowanych na łamach „PB”. Wkrótce tych wspólnych poczynań może być więcej. Zwrócimy także większą uwagę na promocję „Biuletynu EBIB” na łamach naszego czasopisma. Problemy rynku czasopism zawodowych w wersji tradycyjnej, jak i elektronicznej powinny być wkrótce przedmiotem dyskusji i głębszych przemyśleń w gronie władz SBP i zespołów redakcyjnych.

W imieniu redakcji „Poradnika Bibliotekarza” i swoim – przepraszam Pana i Autorów „30 najbardziej inspirujących tekstów” za pomyłki w nazwiskach i zniekształcenie wyniku konkursu. Pana sprostowanie drukujemy na str. 22 „PB” 2004 nr 3.

Cenię pomysł zainicjowania przez Pana takiego konkursu, który jest jednocześnie promocją czytelnictwa, autorów oraz oczywiście samych czasopism.

Przesyłam wyrazy szacunku
JADWIGA CHRUSCIŃSKA

Wi@domości

Tydzień Bibliotek

● Przewodniczący SBP – Jan Wołosz – podczas obrad ZG SBP w dn. 12.12.2003 r. przedłożył propozycję obchodów TYGODNIA BIBLIOTEK. Celem tych majowych obchodów (8-15 maja) jest promocja bibliotek jako instytucji kultury, umacnianie pozycji bibliotek w życiu publicznym, zwiększanie ich zasobów, zbliżanie polskich bibliotek do europejskich i światowych standardów. Tydzień Bibliotek będzie wspaniałą okazją do popularyzacji bibliotek jako centrów kultury i informacji, zacieśnienia więzi w społecznościach lokalnych, podniesienia rangi zawodów kreujących książkę w jej edukacyjnym i informacyjnym obiegu.

ZG SBP powołał grupę roboczą, której zadaniem jest opracowanie założeń organizacyjno-programowych Tygodnia Bibliotek, z którymi będzie można zapoznać się na stronach internetowych SBP [\[cbib.oss.wroc.pl\]\(http://cbib.oss.wroc.pl\) oraz na łamach „Bibliotekarza” i „Poradnika Bibliotekarza”.](http://</p></div><div data-bbox=)

Działalność edukacyjno-szkoleniowa SBP w 2004 r.

● Przewidziane zadania:

1. „Nowe media w bibliotekach” – ZG SBP i ZO SBP w Zieloncy Górze, WBP w Zieloncy Górze (14-16 kwietnia 2004 r. Zielona Góra).
2. „Tydzień bibliotek w Polsce” – promocja bibliotek w społeczeństwie – ZG SBP, Zarządy Okręgów, Zarządy Oddziałów, Zarządy Kół (maj 2004 r.).
3. Forum Dyrektorów Bibliotek Publicznych – Warszawa, ZG SBP (II połowa maja 2004 r.).
4. „Dziedzictwo kultury wobec zagrożeń czasu wojny i pokoju” – Konferencja międzynarodowa, Warszawa, ZG SBP, MK, Biblioteka Narodowa (13-15 maja 2004 r.).
5. „Digitalizacja zbiorów bibliotecznych” – Konferencja ogólnopolska, Warszawa, ZG SBP, Biblioteka Narodowa (czerwiec 2004 r.).
6. „Sieć bibliotek publicznych wobec potrzeb budowy społeczeństwa informacyjnego” – Kon-

ferencja ogólnopolska, Lublin, ZG SBP, WBP im. H. Łopacińskiego (wrzesień 2004 r.).

7. „Działalność regionalna bibliotek” – Konferencja ogólnopolska, Bielsko-Biała, ZG SBP, Książnica Beskidzka, Biblioteka Śląska

8. „Automatyzacja bibliotek publicznych” – Konferencja ogólnokrajowa, Warszawa-Miedzyczyn, ZG SBP, Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy (listopad 2004 r.).

Ponadto Sekcje, Komisje i Zespół problemowy ZG SBP planują zorganizowanie szeregu konferencji, warsztatów i spotkań.

Uwaga:

Zorganizowanie konferencji jest zależne od sytuacji finansowej SBP i pozyskiwania sponsorów na przeprowadzenie tych konferencji.

Szkolenia dla bibliotekarzy oferta na 2004 r.

1. MAK – tworzenie i obsługa baz danych (1-5.03.2004) – 300 zł

2. Katalogowanie dokumentów elektronicznych w systemie MAK (10-11.03.2004) – 240 zł

3. Przygotowanie do wystąpień publicznych – kurs dla kadry kierowniczej (16-17.03.2004) – 300 zł

4. Język haseł przedmiotowych KABA – kurs podstawowy (5-6.04.2004) – 270 zł

5. Język haseł przedmiotowych BN – kurs podstawowy (23-24.04.2004) – 210 zł

6. MARC 21 dla potrzeb bibliografii regionalnej (28-29.04.2004) – 230 zł

7. MAK – administrator (10-13.05.2004) – 300 zł

8. Język haseł przedmiotowych KABA – kurs podstawowy (20-21.05.2004) – 270 zł

9. Język haseł przedmiotowych BN – kurs zaawansowany (28-29.05.2004) – 240 zł

10. Katalogowanie dokumentów elektronicznych w systemie MAK (16-17.06.2004) – 240 zł

11. Język haseł przedmiotowych BN – kurs podstawowy (24-25.09.2004) – 210 zł

12. Język haseł przedmiotowych KABA – kurs podstawowy (27-28.09.2004) – 270 zł

13. MAK – tworzenie i obsługa baz danych (4-8.10.2004) – 300 zł

14. MARC 21 dla potrzeb bibliografii regionalnej (20-21.10.2004) – 230 zł

15. Język haseł przedmiotowych BN – kurs zaawansowany (19-20.11.2004) – 240 zł

16. MAK – administrator (22-25.11.2004) – 300 zł

17. Katalogowanie dokumentów elektronicznych w systemie MAK (8-9.12.2004) – 240 zł

Zgłoszenia prosimy kierować na adres: Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej, ul. Hankowicza 1, 02-103 Warszawa, e-mail: doskonalnec_ccbid@wp.pl

Szczegółowe informacje mogą Państwo uzyskać pod numerem telefonu: (22) 823-99-83 w. 17 lub 28 oraz na stronie internetowej: www.ccbid.edu.pl

Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich ogłasza konkurs

na najlepsze prace magisterskie
z zakresu bibliotekarstwa i informacji
naukowej, zrealizowane w latach
akademickich 2002/2003 i 2003/2004
„NAGRODA MŁODYCH SBP”

Celem konkursu jest:

1. Promowanie najlepszych absolwentów kierunku bibliotekoznawstwa i informacji naukowej.

2. Inspirowanie środowiska do podejmowania problematyki współczesnego bibliotekarstwa polskiego.

3. Zacieśnianie współpracy SBP z uczelniami kształcącymi kadrę bibliotekarską.

Warunki konkursu

1. Praca winna podejmować problematykę współczesnego bibliotekarstwa polskiego i informacji naukowej. W wyjątkowych wypadkach może to być tematyka historyczna.

2. Prace należy nadsyłać do dnia 30 października 2004 r. na adres: Wydawnictwo SBP, 00-335 Warszawa, ul. Konopczyńskiego 5/7.

3. Prace winny być przysłane w formie wydruku komputerowego lub w maszynopisie. Do pracy musi być dołączona opinia promotora oraz rekomendacja dyrektora instytutu lub kierownika katedry.

4. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi do dnia 30.12.2004 r.

Nagroda

1. Nagroda nosi nazwę „NAGRODA MŁODYCH SBP”

2. Pierwszą nagrodą jest publikacja nagrodzonej pracy w Wydawnictwie SBP.

3. W zależności od decyzji Sądu Konkursowego możliwe jest opublikowanie najcenniejszej części pozostałych prac w osobnym wydawnictwie lub czasopiśmie SBP.

4. Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymają cenne książki WYDAWNICTWA SBP.

Zarząd Główny SBP powoła spośród wybitnych przedstawicieli dydaktyki akademickiej Sąd Konkursowy, który wyda werdykt w oparciu o stosowny regulamin. Wyniki konkursu zostaną ogłoszone w czasopiśmie SBP. Zapraszamy do udziału w Konkursie wszystkie uczelnie kształcące bibliotekarzy i pracowników informacji naukowej.

Przewodniczący Zarządu Głównego SBP
Jan Wołosz

Warszawa – luty 2004 r.

ZAPROSILI NAS...

- Burmistrz Miasta Krasnegostawu i Miejska Biblioteka Publiczna w Krasnymstawie na uroczystość jubileuszową 55-lecia istnienia Biblioteki. 29.12.2003 r.
- Dyrektor Biblioteki Narodowej na otwarcie ekspozycji „Czarodziej rylca”. Wystawa w 110. rocznicę urodzin Stefana Mroczewskiego (1894-1975) 22.01.2004 r.
- Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy – Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego. Dział Instrukcyjno-Metodyczny na spotkanie z Elżbietą Sieradzińską – tłumaczką książki Cesaria Evora *Głos wysp Zielonego przylądka* pt. „Moje podróże z Evorą”. 22.01.2004 r.
- Biblioteka Narodowa do *Salonu Wydawców* na spotkanie z Wydawnictwem Media Rodzina 29.01.2004 r.
- Wydawnictwo Media Rodzina na konferencję prasową poświęconą premierze książki *Harry Potter i zakon Feniksa*. Biblioteka Narodowa 29.01.2004 r. (podczas spotkania wydawnictwo przekazało Bibliotecce Narodowej 500 egzemplarzy książki jako dar dla bibliotek publicznych).
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie na uroczyste otwarcie wystawy pt. „Ilustracje książkowie, druki ulotne i ekslibrisy Zbigniewa Józwicka. 29.01.2004 r.
- Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW, Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej, Fundacja INFO XXI we współpracy z Wydziałem Pedagogiczno-Artystycznym UAM w Poznaniu na konferencję pt. „Informacja o Unii Europejskiej na poziomie regionalnym i lokalnym. Stan aktualny, możliwości, perspektywy. Jarocin 3-4.02.2004 r.; Słubice 5.02.2004 i Berlin – 6.02.2004 r.
- Biblioteka Narodowa do *Salonu Wydawców* na spotkanie z P.P. Polskie Nagrania. 11.02.2004 r.
- Biblioteka Narodowa do *Salonu Pisarzy* na spotkanie z Krzysztofem Teodorem Toczylcem. 18.02.2004 r.
- Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy. Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego, Dział Instrukcyjno-Metodyczny na seminarium poświęcone Witoldowi Gombrowiczowi. 24.02.2004 r.
- Biblioteka Narodowa do *Salonu Wydawców* na spotkanie z zespołem redakcyjnym „Literatury na Świecie”. 25.02.2004 r.

Za zaproszenia dziękujemy!

Poradnik BIBLIOTEKARZA

Miesięcznik Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich
Ukazuje się od roku 1949

Komitet Redakcyjny: Elżbieta Barbara Zybert (przewodnicząca), Mirosława Majewska (sekretarz), Sylwia Błaszczyk, Wiesława Borkowska-Nichthäuser, Andrzej Kempa, Bogdan Klukowski, Grażyna Lewandowicz, Robert Miszczuk, Anna Skubisz, Barbara Stepniwska

Redaktor naczelny: Jadwiga CHRUŚCIŃSKA tel. (22) 822-43-49 wew. 18, 0505-078-945; e-mail: wydawnictwo_cebid@wp.pl; cebid@supermedia.pl
Sekretarz redakcji: Dorota GRABOWSKA tel. (22) 552-02-26, 0600-505-662; e-mail: dgrabow@wp.pl
Redaktor techniczny i opracowanie graficzne: Elżbieta MATUSIAK tel. (22) 827-52-96
Projekt graficzny okładki i piktogramów: Agata LIPNICKA
Honoraria autorskie: Małgorzata Konowrocka tel. (22) 825-54-25

Współpracują z redakcją: Lucjan Biliński, Grażyna Biłska, Lidia Błaszczyk, Ewa Gruda, Małgorzata Kisilowska, Bogdan Klukowski, Krystyna Kuźmińska

Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich
00-335 WARSZAWA, ul. Konopczyńskiego 5/7, tel./fax 827-52-96
Dyrektor Wydawnictwa – Janusz NOWICKI
Konto SBP: Millennium BIG Bank Gdański S.A. Oddział 040 Warszawa
701160 2202 0000 0000 2814 5355

Skład i łamanie: Renard Hawyszko. Druk i oprawa: Zakład Poligraficzny PRIMUM s.c., Kozercy 17a, 05-825 Grodzisk Mazowiecki. Nakład: 7050 egz. ISSN 0032-4752. Indeks 369594.

Czytają nas

największe biblioteki.

Chcesz wiedzieć dlaczego?

Wyślij list lub e-mail,
a otrzymasz bezpłatny egzemplarz
„Notesu Wydawniczego”

Notes Wydawniczy

Ul. Grzybowska 37a

00-855 Warszawa

redakcja@eNotes.pl

Notes wydawniczy

Najlepiej zapisany wśród notesów

Promocja dla bibliotek!

Do każdego zakupionego kompletu „Rynku książki w Polsce 2003”
dodajemy
„Rynek książki w Polsce 2000” i „Rynek książki w Polsce 2001”

Zamówienia:

Biblioteka Analiz Sp. z o.o.
ul. Mazowiecka 2/4 pok. 116, 00-048 Warszawa
tel./fax (022) 828 36 31, e-mail: marketing@rynek-ksiazki.pl

Zamawiam egz. „Rynek Książki w Polsce 2003. Wydawnictwa” w cenie 60 zł

Zamawiam egz. „Rynek Książki w Polsce 2003. Dystrybucja” w cenie 40 zł

Upoważniam Bibliotekę Analiz Sp. z o.o. do wystawienia faktury VAT bez mojego podpisu.

Pieczętka firmowa

Nazwa firmy

Adres

NIP

Data i podpis

WARUNKI PRENUMERATY „PORADNIKA BIBLIOTEKARZA” I „BIBLIOTEKARZA”

„RUCH” S.A

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są tylko na okresy kwartalne. Cena prenumeraty krajowej na I kwartał 2004 r. wynosi 24 zł, a cena prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę jest o 100% wyższa od krajowej.

1. Prenumerata krajowa:

- Przedpłaty na prenumeratę przyjmują jednostki kolportażowe „RUCH” S.A właściwe dla miejsca zamieszkania. Termin przyjmowania wpłat na prenumeratę krajową i zagraniczną do 5 każdego miesiąca poprzedzającego okres rozpoczęcia prenumeraty.

2. Prenumerata zagraniczna:

- Wpłaty przyjmuje jednostka „RUCH” S.A Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy na konto: PEKAO S.A IV O/ Warszawa 68124010531111000004430494 lub kasa Oddziału.
- Informacji o warunkach prenumeraty udziela ww. Oddział – 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33. Tel: (prefiks) (0-22) 53-28-731, 53-28-816, 53-28-819, 53-28-820,
- infolinia 0-800-1200-29, w internecie <http://www.ruch.pol.pl>
- **Adres do korespondencji:** „RUCH” S.A O.K.D.P., ul. Jana Kazimierza 31/33, 01-248 Warszawa

POCZTA POLSKA

1. Przyjmowanie przedpłat od prenumeratorów, we wszystkich urzędach pocztowych w całym kraju w terminach:

- a. do 25 listopada – na prenumeratę realizowaną od 1 stycznia następnego roku,
- b. do 25 lutego – na prenumeratę realizowaną od 1 kwietnia bieżącego roku,
- c. do 25 maja – na prenumeratę realizowaną od 1 lipca bieżącego roku,
- d. do 25 sierpnia – na prenumeratę realizowaną od 1 października bieżącego roku.

2. Urzędy pocztowe właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora przyjmują przedpłaty odpowiednio:

- a. do 30 listopada – na prenumeratę realizowaną do stycznia następnego roku,
 - b. do końca lutego – na prenumeratę realizowaną od 1 kwietnia bieżącego roku,
 - c. do 31 maja – na prenumeratę realizowaną od 1 lipca bieżącego roku,
 - d. do 31 sierpnia – na prenumeratę realizowaną od 1 października bieżącego roku.
- Przedpłaty na prenumeratę są przyjmowane przez listonoszy i doręczycieli (od osób niepełnosprawnych w miastach) od wszystkich mieszkańców wsi i małych miasteczek gdzie dostęp do urzędu pocztowego jest utrudniony.
 - Prenumerata prasy obejmuje pełne okresy kwartalne.
 - Wpłaty na prenumeratę są przyjmowane bez pobierania dodatkowych opłat, bez obowiązku wypełniania blankietów wpłat.
 - Zaprenumerowane egzemplarze są doręczane do miejsca zamieszkania prenumeratora lub jego siedziby bez pobrania dodatkowych opłat.

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH

Prenumeratę można również zrealizować w **Dziale Promocji i Sprzedaży Biura ZG SBP**, Al. Niepodległości 213, 02-086 Warszawa, tel. (0-22) 825-50-24, fax: 825-53-49, e-mail: sprzedaz_sbp@wp.pl

WYDAWNICTWO

**DO WSZYSTKICH TYCH,
KTÓRZY SIĘ KSZTAŁCĄ LUB DOSKONAŁĄ**

WYDAWNICTWO

Życzymy Wam sukcesów. Pamiętajcie o tym, że:

WYDAWNICTWO SBP

jest dla Was. Publikujemy większość literatury, która będzie potrzebna w trakcie studiów. Autorami tych książek są Wasi obecni i przyszli wykładowcy, sprawdzeni dydaktycy i naukowcy. Co roku wydajemy kilka pozycji książkowych z myślą o studentach. Także dla Was wydajemy:

CZASOPISMA

BIBLIOTEKARZ. Indeks 352624. Miesięcznik o charakterze fachowym i naukowym. Ukazuje się od 1929 r. Czasopismo wydawane przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich oraz Bibliotekę Publiczną m.st. Warszawy.

PORADNIK BIBLIOTEKARZA. Indeks 369594. Miesięcznik instrukcyjno-metodyczny. Ukazuje się od 1949 roku. Czasopismo wydawane przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich.

ZAGADNIENIA INFORMACJI NAUKOWEJ. Od 1993 roku czasopismo jest wydawane przez Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego oraz Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, jako półrocznik.

WYDAWNICTWO

Dział Promocji i Kolportażu
02-086 Warszawa
Al. Niepodległości 213
tel. (0-prefiks-22) 825-50-24

WYDAWNICTWO

Pod tym adresem i telefonem
przyjmujemy zamówienia pisemne lub telefoniczne.
Także faksem **fax (0-prefiks-22) 825-53-49**

Oferujemy Państwu sprzedaż wysyłkową oraz sprzedaż odręczną w dwóch punktach: Warszawa: – ul. Konopczyńskiego 5/7 oraz w Dziale Promocji i Kolportażu Al. Niepodległości 213.

Staramy się – zważywszy na status materialny środowiska bibliotekarskiego – utrzymywać ceny na poziomie niskim i średnim a część pozycji wydajemy na zasadzie *non profit*. Z każdym rokiem nasza oferta jest bogatsza.

WYDAWNICTWO

**KUPUJĄC U NAS WSPIERASZ
POLSKIE BIBLIOTEKARSTWO**

WYDAWNICTWO

